

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Registry a databáze informací o klientech

Balcárková Veronika

Bakalářská práce

2008

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav systémového inženýrství a informatiky
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika BALCÁRKOVÁ**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Regionální a informační management**

Název tématu: **Registry a databáze informací o klientech**

Zásady pro vypracování:

1. Základní pojmy, popis a problematika registrů.
2. Registry působící v České republice.
3. Využití registrů z pohledu bank.
4. Porovnání a hodnocení registrů.
5. Zhodnocení výstupů, závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] SOLUS, Zájmové sdružení právnických osob [online], [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.solus.cz>>
- [2] SSV, Systém sledování vazeb [online], [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.ssv.cz>>
- [3] Centrální registr úvěrů, Česká národní banka [online], [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.cnb.cz>>
- [4] CBCB, Czech Banking Credit Bureau,a.s. [online], [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.cbcb.cz>>
- [5] LLCB, Nebankovní registr klientských informací [online] [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.llcb.cz>>
- [6] SFinance [online], [cit.20.10.2007]. Dostupný na WWW: <<http://www.sfinance.cz>>

Tomeš

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Milan Tomeš

Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce:

25. října 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

19. května 2008

Jan Capek

prof. Ing. Jan Capek, CSc.
děkan

L.S.

Petr

doc. Ing. Pavel Petr, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 25. října 2007

SOUHRN

Práce je věnována úvěrovým registrům a je zaměřena na jednotlivé registry, které působí na území České republiky. Postihuje přínos registrů, jejich princip a využívání finančními institucemi. Porovnává registry nejen mezi sebou, ale zaměřuje se i na porovnání s dalšími zahraničními registry. Dále se zabývá informačním systémem jednoho z registrů.

KLÍČOVÁ SLOVA

registry, úvěrové registry, informační systém, Centrální registr úvěrů, Bankovní registr klientských informací, Nebankovní registr klientských informací, SOLUS

TITLE

Registers and databases of the information about the clients, data mining

ABSTRACT

The work deals with the credit registers and is intent on the individual registers, which they affect the territory of the Czech Republic. It focuses on the contribution of the registers, their principle and the exploitation with the financial institutions. It compares the registers not only between itself, but it is focusing on the comparison with the next foreign registers. Then it deals with an information system of the one of the register.

KEYWORDS

registers, the credit registers, the information systems, Centrální registr úvěrů, Bankovní registr klientských informací, Nebankovní registr klientských informací, SOLUS

OBSAH

1.	ÚVOD	7
2.	ZÁKLADNÍ POJMY	8
2.1	Informační systém	8
2.1.1	Prvky informačního systému.....	8
2.1.2	Informační systémy z pohledu architektury	9
2.1.3	Životní cyklus informačního systému	10
2.1.4	Možné alternativy provozování informačního systému	11
2.1.5	Druhy informačních systémů	11
2.2	Registr	12
2.2.1	Registry veřejné správy	12
2.2.2	Úvěrový registr.....	13
2.3	Architektura klient/server.....	14
2.3.1	Varianty architektury.....	15
2.3.2	Přínos architektury klient/server a třívrstvé architektury	16
3.	REGISTRY PŮSOBÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	18
3.1	Centrální registr úvěrů.....	18
3.1.1	Obsah CRÚ	19
3.1.2	Přístup k informacím CRÚ.....	19
3.1.3	Výpisy z CRÚ	20
3.2	Bankovní registr klientských informací	20
3.2.1	Obsah BRKI	21
3.2.2	Přístup k informacím BRKI	21
3.2.3	Výpisy z BRKI	22
3.3	Nebankovní registr klientských informací	22
3.3.1	Obsah NRKI	23
3.3.2	Přístup k informacím NRKI	23
3.3.3	Výpisy z NRKI.....	24
3.3.4	Shodné prvky BRKI a NRKI	24
3.4	Sdružení SOLUS	25
3.4.1	Obsah SOLUS	25
3.4.2	Přístup k informacím SOLUS	26
3.4.3	Výpisy ze SOLUS	26
3.4.4	Společnost SID	26
3.5	Centrální registr dlužníků.....	28
3.6	Srovnání registrů z hlediska obecných informací	29
3.7	Výhody a nevýhody registrů	31
3.8	Spolupráce mezi jednotlivými registry	33
4.	VÝPISY Z REGISTRŮ	35
4.1	Žádost o výpis z registru	35
4.2	Postup při podání žádosti o výpis z registrů a získání výpisu z registru BRKI, NRKI a sdružení SOLUS (registr FO).....	35
4.2.1	Porovnání výpisu z BRKI a NRKI.....	35
4.3	Ceník služeb	37
4.3.1	Ceník služeb BRKI a NRKI.....	37
4.3.2	Ceník služeb sdružení SOLUS	38
4.3.3	Ceník služeb CRÚ	38
4.3.4	Srovnání jednotlivých cen za výpisy z registrů.....	38
5.	VYUŽITÍ REGISTRŮ Z POHLEDU FINANČNÍCH INSTITUCÍ.....	40

5.1	Využití registrů bankami v roce 2006	40
5.2	Využití registrů bankami v roce 2007	41
5.2.1	Sdružení SOLUS	41
5.2.2	Bankovní a Nebankovní registr klientských informací.....	42
5.3	Informační systém Bureau Connector.....	43
5.4	Systém sledování vazeb	44
6.	ČESKÉ VERSUS ZAHRANIČNÍ ÚVĚROVÉ REGISTRY	46
6.1	Srovnání podle studie Světové banky	46
6.2	Přehled úvěrových registrů v Evropě	48
6.2.1	Global Payments Europe	49
6.2.2	Úvěrové registry Slovenska	50
7.	POROVNÁNÍ REGISTRU Z HLEDISKA INFORMAČNÍHO SYSTÉMU.....	51
7.1	Informační systém Centrálního registru úvěrů (CRÚ).....	51
7.1.1	Popis informačního systému CRÚ	51
7.1.2	Aktualizace informací – tři možnosti	54
7.1.3	Funkce systému	54
7.1.4	Zabezpečení systému.....	55
7.1.5	Způsob řešení CRÚ	56
8.	ZÁVĚR.....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1:	Srovnání registrů z hlediska obecných informací (Zdroj:vlastní).....	29
Tabulka 2:	Srovnání registrů podle dalších kritérií (Zdroj: vlastní).....	30
Tabulka 3:	Ceník služeb BRKI a NRKI (Zdroj: vlastní)	37
Tabulka 4:	Porovnání cen za výpisy z registrů (Zdroj: vlastní)	38
Tabulka 6:	Typologie úvěrových registrů podle Světové banky [18]	47
Tabulka 7:	Úvěrové registry v Evropě (Zdroj: vlastní).....	48

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1:	Informační systémy z pohledu architektury[3]	9
Obrázek 2:	Klient/server se vzdálenými daty[27]	15
Obrázek 3:	Klient/server se vzdálenou prezentací[27].....	15
Obrázek 4:	Klient/server s rozdělenou logikou[27]	16
Obrázek 5:	Třívrstvá architektura[27]	16
Obrázek 6	Princip fungování CERD [13].....	28
Obrázek 7:	Graf výhod úvěrových registrů[17].....	32
Obrázek 8:	Internetová stránka společnosti DEREDES	34
Obrázek 9:	Graf vzniku úvěrových registrů ve světě [18].....	47
Obrázek 10:	Schéma komunikace IS CRÚ a bankovního sektoru (Zdroj: vlastní).....	53
Obrázek 11:	Schéma IS CRÚ (Zdroj: vlastní)	53
Obrázek 12:	Schéma Klient (Zdroj: vlastní)	54

1. ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá tématem registrů a databází informací o klientech. Toto téma jsem si zvolila především proto, že mě velice zaujala jejich existence a chtěla jsem se o této problematice více dozvědět.

Prostřednictvím registrů si finanční instituce (jako jsou banky a jiní poskytovatelé úvěrů) vzájemně vyměňují informace o důvěryhodnosti, platební morálce a bonitě (schopnosti splácet úvěr) svých klientů.

Než banky a jiné finanční instituce poskytnou úvěr klientovi, musí nejdříve získat mnoho důležitých informací vypovídající o tom, že daný klient je schopen a ochoten splácet své závazky. Na základě těchto informací se banky rozhodují, zda úvěr schválit či ne. Získání těchto informací a v první řadě důvěry ke klientovi je časově náročné a může dojít i k nesprávnému rozhodnutí. Je totiž riskantní půjčit peníze někomu neznámému. Mnohem více se bude důvěřovat člověku, o němž se ví, že své závazky řádně plní a v minulosti již nějaké půjčky splatil. Registry a databáze v tomto směru usnadňují a urychlují poskytování úvěrů. Čím více totiž věřitel ví o svých klientech, tím jednodušeji a častěji poskytuje úvěrové produkty.

V současné době působí v České Republice tyto registry – Centrální registr úvěrů (CRÚ), Bankovní registr klientských informací (BRKI), Nebankovní registr klientských informací (NRKI) a sdružení SOLUS.

Cílem této práce je zhodnotit jednotlivé registry působící na území ČR. Ke splnění tohoto cíle bude nejprve zapotřebí obecně vymežit základní pojmy, popis a problematiku registrů. Dále bude pozornost věnována jednotlivým registrům, které působí na území ČR, jejich vzájemná spolupráce a porovnání s ostatními registry podle studie Světové banky. Zmíněny budou i zahraniční registry. V práci bude dále popsán postup jak lidé mohou komunikovat s registry na základě výpisu, který je jediným možným způsobem, jak získat informace z databáze. Ukázka jednotlivých formulářů a ceníků za zpracování žádosti a zaslání výpisu. Nebude opominuto ani využívání registrů finančními institucemi a statistiky využívání za poslední roky. Nakonec bude popsán Centrální registr úvěru z pohledu jeho informačního systému.

2. ZÁKLADNÍ POJMY

Registry jsou určitým druhem informačního systému. V následující kapitole jsou obecně vysvětleny pojmy jako informační systém, registr a architektura klient/server.

2.1 Informační systém

Informační systém (IS) je identifikovatelný funkční celek zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracování, uchovávání a zpřístupňování dat uložených na hmotném nosiči a reprodukovatelných technickými prostředky. Informační systém zahrnuje data včetně jejich ochrany před zneužitím a způsob vzájemného předávání, hardware a software, použité technologie, procedury a služby a jejich uživatelé [1].

Úkolem informačního systému je poskytovat příjemci informace, a to včas, v přiměřeném množství a ve vhodné formě. Informační systém tedy lze chápat jako systém zpracování dat. V současnosti nejpoužívanější forma zpracování dat je automatizované zpracování dat neboli zpracování dat s využitím výpočetní techniky [2].

2.1.1 Prvky informačního systému

Každý informační systém se skládá z určitých prvků, které jsou nutné pro jeho fungování. Vymezení těchto prvků se odlišuje dle úrovně podrobnosti, na které je IS zkoumán. Základní členění zahrnuje[2]:

- informační základnu (data),
- programové prostředky,
- technické prostředky,
- určitou organizaci, procedury a technologie,
- pracovníky.

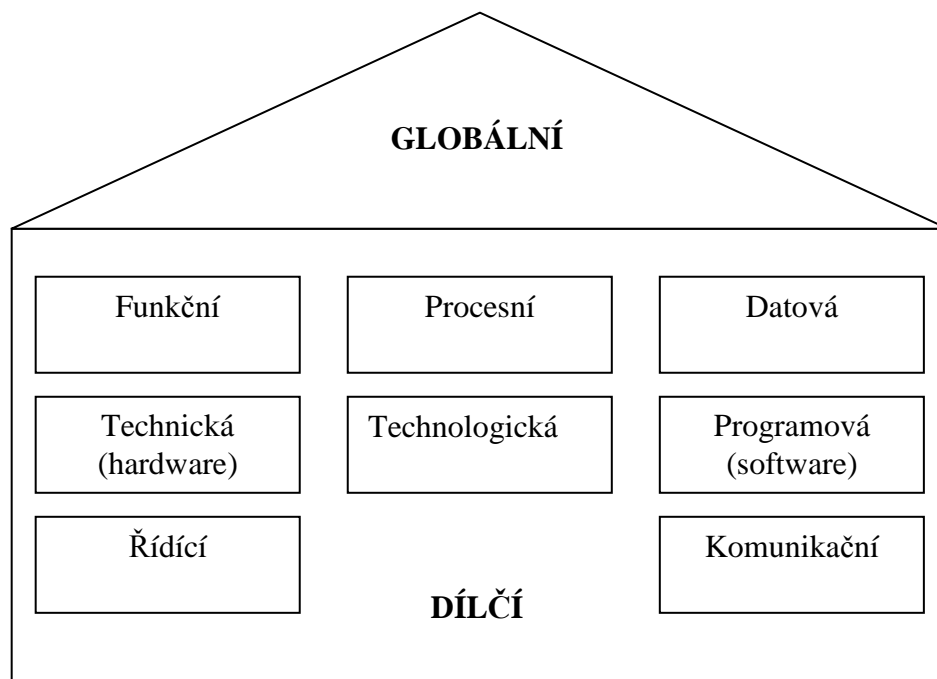
Jiné pojetí vymezuje jednotlivé prvky podrobněji:

- lidé:
 - tvůrci (autoři) informací,
 - uživatelé informací (klienti),
 - zpracovatelé, správci, zprostředkovatelé informací,
- informace:

- ekonomický zdroj,
 - zboží.
- informační infrastruktura (prostředky umožňující práci s informacemi):
- jazyky,
 - informační a komunikační technologie (hardware, software, síť),
 - pracovní postupy a metody,
 - materiální zabezpečení (budovy atd.).

2.1.2 Informační systémy z pohledu architektury

Následující obrázek znázorňuje informační systémy z pohledu architektury.

Obrázek 1: Informační systémy z pohledu architektury[3]

Globální architektura je základním schématem, ideou informačního systému. Tvoří ji jednotlivé stavební bloky, které představují skupiny aplikací včetně jejich datových základů a technického vybavení. Dílčí architektury se pak zaměřují na podrobnější návrhy IS podle různých hledisek – můžeme zde nalézt analogii s plány rozvodu vody, elektřiny a plynu plánu domu.

Funkční architektura rozděluje informační systém na subsystémy, skupiny funkcí postupnou dekompozicí globální architektury. Tato dekompozice probíhá až k dílčím elementárním funkcím.

Procesní architektura se zaměřuje na popis budoucího stavu procesů v podniku se zaměřením na neautomatizované činnosti a funkce IS, které jsou plánovanými reakcemi na události, ke kterým bude docházet. Smyslem této architektury je připravit co nejefektivnější reakce podniku na externí události.

Technická architektura určuje typy a rozmístění prostředků výpočetní a komunikační techniky. Znárodnuje se schématem a specifikací počítačových sítí, serverů, počtu koncových uživatelských počítačů a dalších zařízení.

V technologické architektuře určujeme způsob zpracování jednotlivých aplikací v těsné návaznosti na definovanou technickou, datovou a programovou architekturu.

Datová architektura představuje návrh datové základny organizace. Při návrhu vycházíme z definice jednotlivých objektů a jejich položek, a vzájemných vazeb mezi nimi. Zvolíme vhodný datový model, přičemž v současnosti patří jednoznačně k nejrozšířenějším relační model. Výsledkem datové architektury je schéma všech databází a jejich vět, například v podobě entito-relačního diagramu společně s tabulkami struktur vět. V dnešní době představuje databázovou implementaci.

Programová architektura určuje, z jakých programů, programových komponent se bude výsledný informační systém skládat a jaké vazby budou mezi nimi existovat.

Komunikační architektura definuje vnější rozhraní systému a jeho komunikace s okolím.

Řídící architektura definuje pravidla fungování systému, standardy, organizaci služeb uživatelů. Do této architektury lze také zahrnout organizační strukturu a pravidla fungování systému[3].

2.1.3 Životní cyklus informačního systému

IS má jako kterékoliv jiné zboží svůj životní cyklus[2]:

- vývoj IS – etapy:
 - informační strategie organizace,
 - úvodní studie systému,

- globální analýza a návrh,
- detailní analýza a návrh,
- implementace,
- zavedení,
- provoz, podpora, údržba a rozvoj,
- ukončení provozu.

2.1.4 Možné alternativy provozování informačního systému

Provozování s využitím vlastních zdrojů (hardware, software, lidé).

Outsourcing – znamená nákup služby, funkčnosti od externího subjektu – partnera, dnes se často jedná o dodávku celého řešení IT, zvláštním typem outsourcingu je ASP (Application Software Solution Providers) [2].

Konzultační služby – jedná se o pronájem lidí, konzultační firma „pronajme“ organizaci své odborníky pro řešení určitého problému[2].

2.1.5 Druhy informačních systémů

Informační systémy (IS) lze klasifikovat podle různých hledisek, jako jsou účel a obsah, velikost, strukturální složitost, počet a typy uživatelů, územní rozsah, časové charakteristiky apod. Pro volbu metod a přístupů k řízení IS je ale rozhodující především vztah IS k systému řízení, který odráží i řadu zmíněných aspektů.

Klasifikace dle použití

- informační systémy (business information systems) – informace jako ekonomický zdroj,
- veřejné informační systémy (TV, tisk, rozhlas, knihovny, zpravodajské agentury) – informační zboží,
- informační systémy veřejné správy (government IS)[2].

Klasifikace dle vztahu k systému řízení[5]

- Transakční systémy (Transaction Processing Systems – TPS) – operativní řízení. Transakční systémy jsou nástupníky klasických dávkových systémů, které měly mechanizovat typické agendové úlohy, jakou jsou mzdy, fakturace apod. Nástup on-line systémů tuto situaci změnil. Uživatelé transakčních systémů jsou často vysoce

kvalifikovaní pracovníci schopní provádět samostatná rozhodování v zájmu podnikových cílů. Jsou to databáze, které centralizují všechna data o jednoduché entitě a jsou sdílena všemi odděleními podniku.

- Přímé řízení procesů – zvláštním případem transakčních systémů pracujících v on-line-real-time (OLRT) režimu jsou IS pro přímé řízení technologických procesů. Vyznačují se tím, že mají minimální podíl vstupů a výstupů realizovaných prostřednictvím člověka. Základem jsou obvykle numericky řízené stroje spojené elektrickou cestou (on-line) s počítači, které určují, co se na těchto strojích bude v určitém okamžiku vyrábět, a které dodávají těmto strojům i potřebné numericky řízené programy.
- Informační systémy pro řízení (Management Information System – MIS) – taktické řízení. Své kořeny mají v účetních a ekonomických systémech (v minulosti produkovaly velké množství tištěných výstupů - sestav). Uživatelé si v nich vždy vyhledávají ty informace, které je zajímají.
- Informační systémy pro vrcholové řízení (Executive Information System – EIS) – strategické řízení. Slouží především vrcholovému vedení podniku, tzv. Chief Executive Officers – CEO. EIS jsou navrhovány tak, aby umožňovaly přístup k externím datům a aby sumarizovaly do nejvyšší úrovně agregace interní podnikové informace.

2.2 Registr

Registr je datová báze, spravována informačním systémem. Registrů je mnoho, např. registr obyvatel, registr vozidel, integrovaný registr znečištění životního prostředí, registry veřejné správy, úvěrový registr atd. Pro seznámení s touto problematikou budou více zmíněny registry veřejné správy a úvěrový registr.

2.2.1 Registry veřejné správy

Významnou skupinou IS jsou registry pro potřebu státních orgánů a jiných subjektů vykonávajících veřejnou moc vedené ústředními i územními orgány státní správy, soudy a samosprávnými korporacemi. Základní entitou jsou lidé, fyzické a právnické osoby v souvislosti s ekonomickou činností a území státu (vlastní státní území i nemovitosti na ně vázané). Pro výkon veřejné správy se za **základní IS** považují IS o obyvatelích, o právnických osobách, o ekonomických subjektech a o území. **Doplňkové IS** jsou sledování

dopravních prostředků, zbraní, drog, pohonných hmot, léčiv, toxických látek, kulturních předmětů, patentů aj.[6].

Základní registry veřejné správy

Zavedením základních registrů VS dochází zejména:

- k efektivnímu, vícenásobnému využívání již jednou pořízených dat,
- ke zrychlení správních procesů,
- k úspoře prostředků státního rozpočtu,
- ke zjednodušení správy a údržby stávajících evidencí a informačních systémů.

Soustava základních registrů VS:

- *základní registr obyvatel* - jeho předmětem je evidence základních údajů o fyzických osobách – obyvatelích České republiky.
- *základní registr ekonomických subjektů* - Jeho předmětem je evidence základních údajů o všech ekonomických subjektech, které působí na území České republiky. Současná evidence ekonomických subjektů je roztržštěna do řady nesourodých informačních systémů vedených různými orgány veřejné správy k různým účelům. Rozsahem nejvýznamnějšími evidencemi jsou registr živnostenského podnikání, obchodní rejstřík a statistický registr ekonomických subjektů. Existuje však několik desítek dalších, méně rozsáhlých evidencí.
- *základní registr územní identifikace a nemovitostí* - Jeho předmětem je evidence územních prvků, včetně jejich územní identifikace a prostorové lokalizace a evidence základních údajů o nemovitostech na území České republiky.

2.2.2 Úvěrový registr

Prostřednictvím úvěrového registru si banky a jiní poskytovatelé úvěrů vzájemně vyměňují informace o důvěryhodnosti, platební morálce a bonitě (schopnosti splácet úvěr) svých klientů.

Novým trendem se v České republice stala rostoucí zadluženost. Číslo Českého statistického úřadu hovoří tak, že přibližně 550 mld. korun dluží české domácnosti bankám a ostatním finančním institucím (a to bez částek dlužných různým splátkovým firmám). Je to obrovské číslo, a aby banky a finanční instituce měli jistotu, že opravdu půjčují peníze důvěryhodnému klientovi, získaly úvěrové registry na oblibě[18].

Druhy úvěrových registrů

Úvěrové registry mohou být buď ryze *negativní*, tzn. jsou v nich obsaženy jen záznamy o tom, že dotyčný klient porušil svůj finanční závazek vůči některému věřiteli z řad účastníků registru, anebo *pozitivní*, které zahrnují nejen informace o nesplácejících klientech (tj. negativní data), ale i kompletní platební profil klienta včetně pozitivní historie jeho splácení.

2.3 Architektura klient/server

Výpočetní model klient/server vychází z představy, že data budou zpracovávat tam, kde se nachází, a že výstupy pro uživatele se budou generovat tam, kde se nachází uživatel. Proto dochází k rozdělení původně monolitické aplikace na část serverovou a klientskou. Toto řešení je velmi efektivní a na této architektuře pracuje také Internet[7].

Podstata modelu klient/server spočívá v rozdělení na serverovou část zajišťující zpracování dat a klientskou část zajišťující uživatelské rozhraní. Klient a server si posílají data představující dotazy a odpovědi.

Výhody tohoto modelu jsou takové, že klient a server mohou stát na různých platformách a pokud klient a server účelně komunikují, mohou účinně minimalizovat objem přenášených dat. Z toho vyplývá výrazně menší přenosové nároky a možná práce i v prostředí rozlehlých sítí.

V klasickém řešení klient/server je aplikace rozdělena na dvě části – dvouvrstvá architektura. V dalším řešení je už realizováno rozdělení funkcí do třech částí – prezentační funkce (uživatelské rozhraní s ikonami pro vytváření dotazů, sběr dotazů, prezentace výsledků), aplikační funkce (vlastní logika) a správa dat (vlastní databázové operace).

Faktory ovlivňující architekturu[27]:

- požadavky na interoperabilitu zdrojů,
- růst velikosti zdrojů,
- růst počtu klientů.

Typy služeb v databázové technologii:

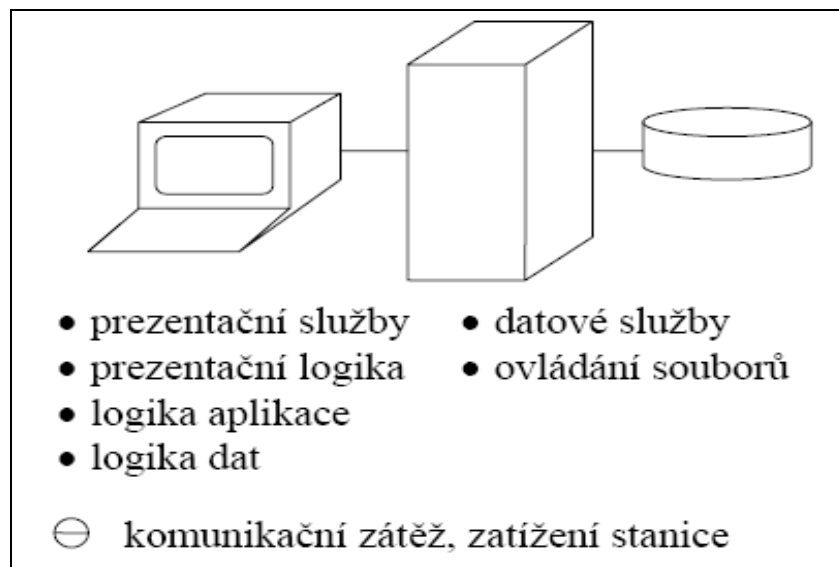
- prezentační služby – příjem vstupu, zobrazování výsledků,
- prezentační logika- řízení interakce (hierarchie menu, obrazovek),
- logika aplikace – operace realizující algoritmus aplikace,

- logika dat – podpora operací s daty (integritní omezení atd.),
- datové služby – akce s databází (definice a manipulace, transakční zpracování atd.),
- služby ovládání souborů.

2.3.1 Varianty architektury

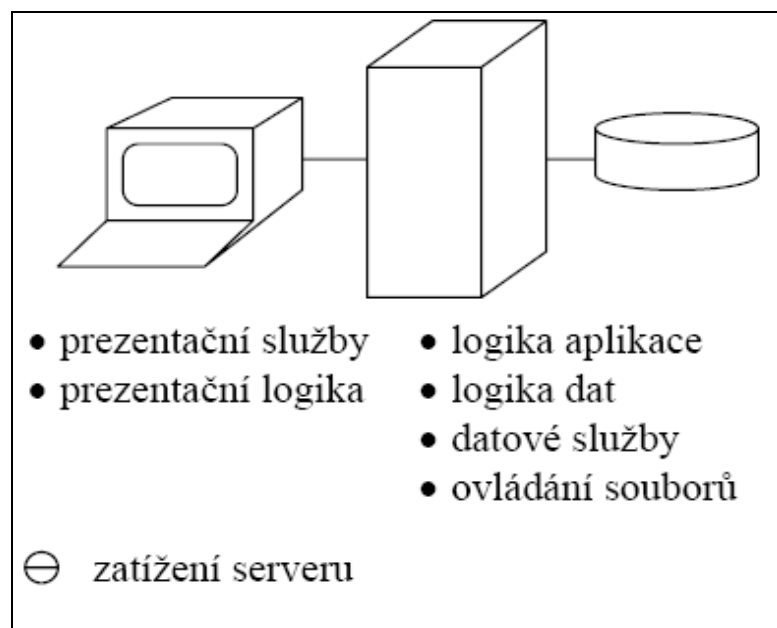
Varianty architektury[27]:

1. Klient/server se vzdálenými daty – následující obrázek č. 2 popisuje princip.

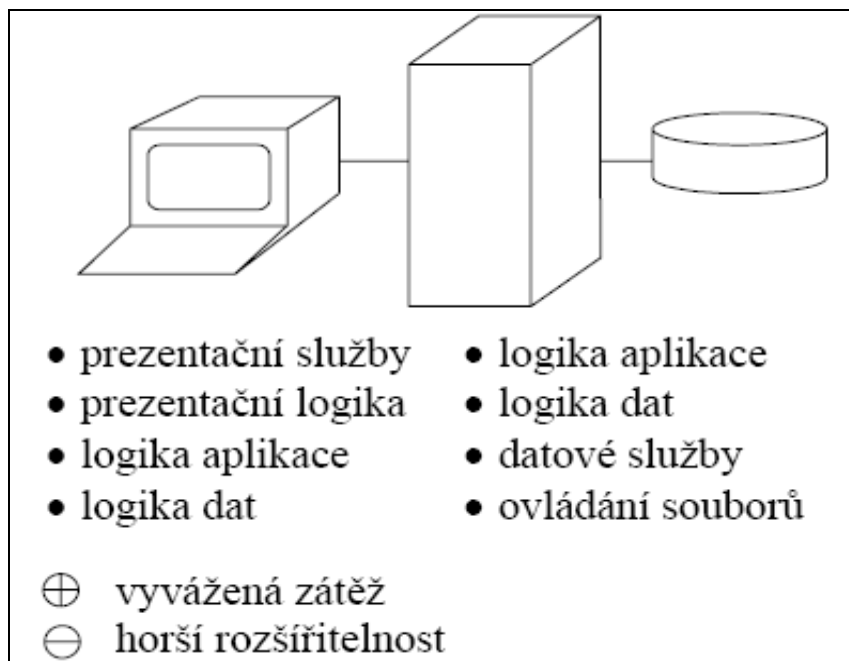
Obrázek 2: Klient/server se vzdálenými daty[27]

2. Klient/server se vzdálenou prezentací – obrázek č. 3 popisuje princip.

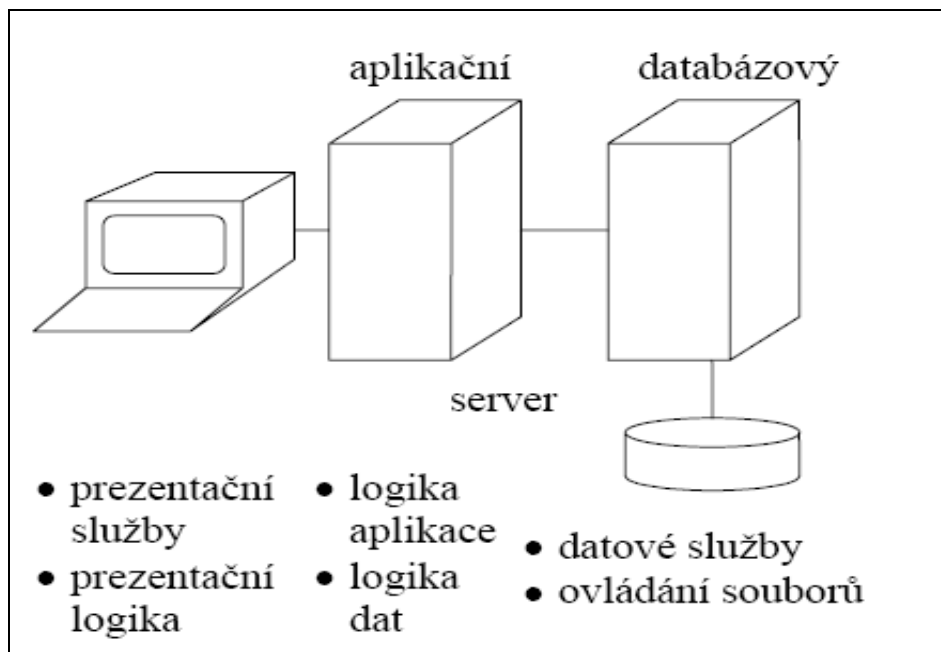
Obrázek 3: Klient/server se vzdálenou prezentací[27]

3. Klient/server s rozdělenou logikou – obrázek č. 4 popisuje princip.

Obrázek 4: Klient/server s rozdělenou logikou[27]

4. Třívrstvá architektura – obrázek č. 5 popisuje princip.

Obrázek 5: Třívrstvá architektura[27]

2.3.2 Přínos architektury klient/server a třívrstvé architektury

Přínosy jsou[27]:

- pružnější rozdělení práce,

- lze použít horizontální (více serverů) i vertikální (výkonnější server) škálování,
- aplikace mohou běžet na levnějších zařízeních,
- na klientských stanicích lze použít oblíbený prezentační software,
- standardizovaný přístup umožňuje zpřístupnit další zdroje,
- centralizace dat podporuje účinnější ochranu,
- u třívrstvé architektury centralizace údržby aplikace, možnost využití sdílených objektů několika aplikacemi.

3. REGISTRY PŮSOBÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

V této kapitole jsou popsány jednotlivé registry, do kterých se mohou dostat dlužníci v České republice. Jedná se o:

◇ Centrální registr úvěrů (CRÚ):

- pozitivní registr provozovaný Českou národní bankou eviduje aktuální údaje o právnických a fyzických osobách. Jde o souhrn informací o finančních závazcích a jejich historii.

◇ Bankovní registr klientských informací (BRKI):

- pozitivní registr eviduje fyzické osoby (občany s RČ a podnikatele s IČ). Provozovatelem je Czech Banking Credit Bureau. Údaje o půjčkách, tedy o dluzích klientů zadávají do bankovního registru členské banky. Informace se vymazávají po čtyřech letech. Údaje o finančním zdraví klientů jsou pro banky jedním z důležitých kritérií při rozhodování o poskytnutí hypotéky či úvěru.

◇ Nebankovní registr klientských informací (NRKI):

- sdružuje společnosti v oblasti leasingu a splátkového prodeje. Provozovatelem tohoto pozitivního registru je Leasing & Loan Credit Bureau. Informace o závazcích, včasnosti jejich plnění a zajištění jsou v databázi ještě čtyři roky od ukončení smluvního vztahu s členem registru.

◇ SOLUS:

- Eviduje podnikatelské subjekty s IČ a fyzické osoby s RČ. Jde o negativní rejstřík, tedy databázi těch, jejichž platební morálka byla či je špatná.

◇ Centrální registr dlužníků (CERD):

- informační systém, který umožňuje vyhledávat nesplacené závazky ekonomických subjektů registrovaných v České republice. Zprostředkovává zobrazení údajů vedených v jednotlivých zdrojových registrech, ze kterých čerpá data. Provozuje CERD ČR.

3.1 **Centrální registr úvěrů**

Centrální registr úvěrů (CRÚ) je informační systém, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob a umožňuje operativní výměnu těchto informací mezi účastníky CRÚ. Vzhledem k uvedenému zaměření nejsou v

databázi CRÚ evidovány spotřebitelské úvěry fyzických osob, hypoteční úvěry fyzických osob, ručitelské závazky klientů, údaje o depozitních účtech (běžné účty bez povoleného debetu, spořicí, termínové účty).

Účastníkem CRÚ jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank, působící na území České republiky a další osoby (v současné době Česká konsolidační agentura), stanoví-li tak zvláštní zákon. Povinností účastníka CRÚ je provádění pravidelné měsíční aktualizace databáze CRÚ. Přístup k informacím je umožněn jednotlivým účastníkům a České národní bance v rozsahu potřebném pro zajištění provozu CRÚ.

Garantem projektu a dalšího rozvoje systému CRÚ je Česká národní banka. Řešení projektu probíhalo v úzké kooperaci s Bankovní asociací, zohledněny byly rovněž podněty jednotlivých bank. Aplikace CRÚ je založena na využití moderních informačních technologií a splňuje přísné požadavky v oblasti bezpečnosti dat[9].

3.1.1 Obsah CRÚ

Obsah databáze CRÚ[9]:

- identifikační údaje o klientech (právní forma, IČO, název, adresa sídla, země, ekon. sektor atp.),
- identifikační údaje pohledávky (číslo pohledávky, datum vzniku a splatnosti pohledávky, typ a další věcné specifikace pohledávky, stav pohledávky),
- hodnoty pohledávky (celková výše pohledávky / rámce, aktuální zůstatek pohledávky, jistina po splatnosti, úroky a poplatky po splatnosti, počet dnů po splatnosti),
- další proměnné vztahující se k pohledávce (měna pohledávky, typy zajištění pohledávky, odvětvová klasifikace pohledávky).

Databáze CRÚ je měsíčně aktualizována a data jsou uchovávána po dobu trvání smluvního vztahu klienta a finanční instituce a ještě 10 let po ukončení tohoto smluvního vztahu.

3.1.2 Přístup k informacím CRÚ

Účastníkům CRÚ je umožněn přístup k[9]:

- celkovému úvěrovému zatížení klientů (informacím o souhrnu závazků jednotlivých klientů vůči subjektům bankovního sektoru České republiky) = souhrnné hodnoty úvěrových pohledávek za klienty, vč. dluhu po splatnosti, v členění podle typu

pohledávek; agregovaná podoba poskytnuté informace vylučuje možnost lokalizace závazků daného dlužníka ve vztahu ke konkrétním účastníkům CRÚ,

- databázi informací poskytnutých do CRÚ = všechny vlastní údaje, které příslušný účastník CRÚ do databáze vložil.

K dispozici jsou informace o aktuálním stavu i historii záznamů v databázi CRÚ.

3.1.3 Výpisy z CRÚ

Požadavek na pořízení výpisu předává klient (právnícká osoba nebo fyzická osoba podnikatel) České národní bance prostřednictvím tiskopisu Žádost dlužníka o výpis Centrálního registru úvěrů (CRÚ). Žádosti jsou vyřizovány písemně[9].

Podmínky uplatnění žádosti o výpis jsou uvedeny v Informacích pro dlužníka - žadatele o výpis z CRÚ.

Za poskytnutí výpisu z CRÚ je klientovi účtován poplatek dle ceníku peněžních a obchodních služeb České národní banky, platbu je třeba uhradit před poskytnutím výpisu.

Vyhotovení výpisů pro klienty bank zajišťuje Česká národní banka, která odpovídá za technickou stránku zpracování výpisu a jeho distribuci žadatelům.

3.2 Bankovní registr klientských informací

Společnost CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. byla založena za účelem provozování Bankovního registru klientských informací, tak aby CBCB mohla být společností, prostřednictvím které se banky budou vzájemně informovat o záležitostech, které vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů, jak umožňuje zákon o bankách.

Společnost CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. byla do obchodního rejstříku zapsána 13.9.2000. Byla založena jediným akcionářem, společností Aspekt kilcullen s.r.o.

Vzhledem k povaze činnosti společnosti CBCB ukládá zákon, aby byla ve vlastnictví banky nebo bank. Proto na podzim 2001 odkoupilo všechny její akcie pět českých bank. V současné má CBCB pět akcionářů, kterými jsou: Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., GE Money Bank, a.s., UniCredit Bank Czech Republic, a.s. a Komerční banka, a.s.

Credit bureau je[10].:

- nezávislý subjekt poskytující servisní služby pro banky a finanční instituce,
- subjekt provozující databázi sdílených klientských informací,

- subjekt, jehož přítomnost na vyspělých finančních trzích ve světě se zdá zcela nezbytná.

Klíčové charakteristiky Bankovního registru klientských informací

Klíčovými charakteristikami BRKI jsou[10]:

- Informační systém použitý pro Bankovní registr je EURISCZECH italské společnosti CRIF.
- Pro komunikaci v rámci uzavřené privátní sítě se používá služba AT&T Global Network.
- Účastníky Bankovního registru mohou být všechny banky, které aktivně působí na českém trhu a nejsou v nucené správě či likvidaci.
- Informační báze Bankovního registru je tvořena pozitivními i negativními informacemi o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce klientů (fyzické osoby a živnostníci).
- Informační systém nabízí jednotlivým uživatelům nejen pohled na současný stav zadlužení klienta, ale také zpětně na historické hodnoty za poslední 4 roky.

3.2.1 Obsah BRKI

BRKI představuje databázi údajů o smluvních (úvěrových) vztazích mezi bankami a jejich klienty. BRKI je vytvořen na základě informací, které banky poskytují CBCB a které jednotlivě nebo ve svém souhrnu vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti klientů bank.

Zpracování informací je v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o ochraně osobních údajů a zákona o bankách podmíněno poskytnutím souhlasu klientů bank – fyzických osob se zpracováním jejich osobních údajů v BRKI.

3.2.2 Přístup k informacím BRKI

Informace (údaje) o smluvních vztazích s klienty jsou bankami poskytovány CBCB, která tyto údaje dále zpracovává v BRKI, a to i s využitím systému pro finální automatizované technické zpracování údajů italské společnosti CRIF. V Itálii jsou informace také finálně automaticky technicky zpracovávány, což je v souladu se zákonem, jelikož v Itálii platí stejná pravidla po nakládání s údaji (osobními údaji klientů – fyzických osob) jako v České republice.

Takto zpracovávané informace (údaje) zpřístupňuje CBCB ve formě úvěrových zpráv na základě jejich žádosti bankám, které využívají služeb BRKI, a to výlučně za účelem vzájemného informování bank o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů.

KLIENSKÉ CENTRUM

Klientské centrum BRKI poskytuje klientům bank zejména tyto služby[10]:

- informuje klienty o údajích, které jsou o nich zpracovávány v BRKI (a to v souladu s požadavky zákona o ochraně osobních údajů),
- slouží jako místo pro podávání žádostí klientů o informace o tom, jaké údaje jsou o nich zpracovávány v BRKI, informace jsou poskytovány za úhradu věcných nákladů nezbytných na jejich poskytnutí,
- slouží jako místo pro podávání případných stížností či připomínek ze strany klientů v souvislosti s nepřesnými údaji zpracovávanými v BRKI.

3.2.3 Výpisy z BRKI

Prostřednictvím dokumentu Žádost o výpis předává klient (právnícká osoba, fyzická osoba, fyzická osoba podnikatel) požadavek na pořízení výpisu Klientskému centru BRKI. Žádosti jsou vyřizovány písemně.

Poskytnutí výpisu je zpoplatněn.

3.3 Nebankovní registr klientských informací

Zájmové sdružení právníckých osob LLCB, z.s.p.o. bylo založeno dne 8.10.2004 za účelem zajištění a zprostředkování vzájemného informování věřitelských subjektů o údajích vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů – fyzických a právníckých osob. LLCB shromažďuje od věřitelských subjektů údaje o jejich klientech, zajišťuje jejich zpracování a provozuje tak Nebankovní registr klientských informací[11].

Zakladateli sdružení LLCB, z.s.p.o. je osm společností působících na území České republiky v oblasti leasingu a splátkového prodeje[11]:

- ČSOB Leasing, a.s.,
- GE Money Auto, a.s.,
- GE Money Multiservis, a.s.,
- UniCredit Leasing CZ, a.s.

- Santander Consumer Finance a.s.
- ŠkoFIN s.r.o.,
- Leasing České spořitelny, a.s.,
- s Autoleasing, a.s.

LLCB, z.s.p.o. je subjektem, prostřednictvím kterého si věřitelské společnosti vzájemně vyměňují určité údaje o svých klientech tak, aby předcházely možným podvodům a nekalým praktikám ze strany některých svých klientů a též aby se chránily proti riziku nesolventnosti klientů.

Dalšími osobami podílejícími se na zpracování informací v Nebankovním registru klientských informací jsou CCB - Czech Credit Bureau, a.s. a společnost CRIF S.p.A.

3.3.1 Obsah NRKI

NRKI představuje databázi údajů o smluvních vztazích mezi věřitelskými subjekty a jejich klienty. NRKI je vytvořen na základě informací, které věřitelské subjekty poskytují LLCB a které jednotlivě nebo ve svém souhrnu vypovídají o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce klientů věřitelských subjektů.

Zpracování informací je v případě klientů – fyzických osob podmíněno poskytnutím souhlasu se zpracováním údajů.

3.3.2 Přístup k informacím NRKI

Informace (údaje) o smluvních vztazích s klienty jsou věřitelskými subjekty poskytovány LLCB, která tyto údaje dále zpracovává v NRKI, a to i s využitím systému pro finální automatizované technické zpracování údajů italské společnosti CRIF. V Itálii jsou informace také finálně automaticky technicky zpracovávány, což je v souladu se zákonem, jelikož v Itálii platí stejná pravidla po nakládání s údaji (osobními údaji klientů – fyzických osob) jako v České republice.

Takto zpracovávané informace (údaje) zpřístupňuje LLCB ve formě úvěrových zpráv na základě jejich žádosti bankám, které využívají služeb NRKI, a to výlučně za účelem vzájemného informování bank o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů.

KLIENSKÉ CENTRUM

Klientské centrum NRKI poskytuje klientům bank zejména tyto služby[11]:

- informuje klienty o údajích, které jsou o nich zpracovávány v NRKI (a to v souladu s požadavky zákona o ochraně osobních údajů),
- slouží jako místo pro podávání žádostí klientů o informace o tom, jaké údaje jsou o nich zpracovávány v NRKI, informace jsou poskytovány za úhradu věcných nákladů nezbytných na jejich poskytnutí,
- slouží jako místo pro podávání případných stížností či připomínek ze strany klientů v souvislosti s nepřesnými údaji zpracovávanými v NRKI.

3.3.3 Výpisy z NRKI

Prostřednictvím dokumentu Žádost o výpis předává klient (právnícká osoba, fyzická osoba, fyzická osoba podnikatel) požadavek na pořízení výpisu Klientskému centru NRKI. Žádosti jsou vyřizovány písemně.

Poskytnutí výpisu je zpoplatněn.

3.3.4 Shodné prvky BRKI a NRKI

Základním účelem BRKI je v souladu se zákonem o bankách vzájemné informování bank o záležitostech vypovídajících o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů. Základním účelem NRKI je vzájemné informování věřitelských subjektů o záležitostech vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů. Základní účel BRKI i NRKI je obdobný a s ohledem na tuto obdobnost či shodu účelů je usnadněna možnost vzájemné výměny údajů o klientech mezi věřitelskými subjekty a bankami.

Obsahem BRKI i NRKI jsou zejména základní identifikační údaje klientů, údaje o závazcích klientů, o včasnosti jejich plnění, o jejich zajištění apod.

V BRKI i NRKI nejsou zpracovány citlivé osobní údaje klientů – fyzických osob ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů (např. údaje o zdravotním stavu apod.).

Informace (údaje) obsažené BRKI i NRKI jsou pravidelně měsíčně aktualizovány a jsou uchovávány pro potřebu vzájemného informování po dobu trvání smluvního vztahu mezi bankou či věřitelským subjektem a jeho klientem a po dobu dalších čtyř let po jeho ukončení.

Technické a organizační záruky zabezpečení ochrany informací (údajů) v BRKI i NRKI:

- pravidelná obměna individuálních přístupových kódů a přístupových jmen k BRKI i NRKI,

- přenos informací prostřednictvím privátních linek, který znemožní neoprávněný přístup k informacím,
- šifrování dat při přenosu informací.

Data z obou databází jsou maximálně zabezpečena technickými i fyzickými prostředky a přístup do nich je možný pouze pověřeným pracovníkům na základě ověření biometrických údajů. Data do centrálních serverů jsou předávána po privátních zabezpečených linkách v šifrované podobě. Vedle technického zabezpečení dat je zde množství organizačních pravidel a kontrol zajišťujících nemožnost zneužití systému.

3.4 Sdružení SOLUS

SOLUS, zájmové sdružení právnických osob je sdružení na ochranu leasingu, úvěrů a dalších vybraných služeb poskytovaných spotřebitelům, podnikatelům a právnickým osobám se sídlem v Praze. Časem sdružení rozšířilo zaměření své činnosti na další služby poskytované nejenom spotřebitelům, ale také podnikatelům a právnickým osobám[12].

Posláním tohoto sdružení je spolupráce, vzájemná pomoc a ochrana společných zájmů jeho členů a vytváření společné databáze spotřebitelů a podnikatelů a právnických osob, neplnících své povinnosti ve vztahu k činnosti členů sdružení. Společná databáze spotřebitelů (registr FO) a společná databáze podnikatelů a právnických osob (registr IČ) jsou určeny výhradně pro potřebu řádných členů sdružení. SOLUS svým členům nabízí možnost efektivního snížení rizika z poskytovaných služeb klientům z řad nejenom spotřebitelů, ale i fyzických osob podnikatelů a právnických osob.

Zakládajícími členy sdružení byly společnosti: CCB - Leasing, s.r.o., CCB Credit, k.s., CETELEM ČR, a.s., DAEWOO ALFA s.r.o., Elegia-leasing s.r.o., ESSOX LEASING a.s., Home Credit a.s., Home Credit Finance a.s., Napol, a.s. a TRIANGLE GROUP INTERNATIONAL s.r.o. Některé z těchto společností dnes již aktivně nevyvíjejí svoji podnikatelskou činnost[12].

3.4.1 Obsah SOLUS

Databáze obsahuje pouze údaje nutné k identifikaci a informaci o typu porušení povinnosti řádně splácet finanční závazek, případně informaci o úhradě dluhu. Databáze neobsahuje žádné citlivé údaje ani další doplňující informace, jako např. informaci o výši příjmu[12].

Všechny osobní údaje jsou ve společné databázi spotřebitelů šifrovány a nejsou „volně“ přístupné ani členským společnostem sdružení SOLUS, ani zpracovatelům. Dotazovat do databáze se smí pouze členská společnost sdružení SOLUS. Veškeré dotazy do společné databáze spotřebitelů jsou zaznamenány v systému. Data v databázi jsou uchovávána po dobu smluvního vztahu klienta a finanční instituce a ještě 3 roky po skončení smluvního vztahu. Provádí se měsíční aktualizace těchto dat.

3.4.2 Přístup k informacím SOLUS

SOLUS vytváří dva negativní registry klientských informací, které shromažďují informace o klientech, kteří se dostali do problémů se splácením svých závazků u některého z členů sdružení SOLUS. Jde o registr FO, do kterého jsou zařazovány fyzické osoby (spotřebitelé), a registr IČ, do kterého jsou zařazovány fyzické osoby podnikatelé a právnické osoby[12].

Negativní registry klientských informací SOLUS fungují na základě on-line dotazů a jednoznačně interpretovatelných odpovědí, které jsou poskytovány v čase kratším než jedna vteřina.

Aktivity sdružení SOLUS mají hmatatelné přínosy nejen pro členské společnosti, ale také pro spotřebitele. Klienti, kteří splácejí bezproblémově své závazky u členů sdružení a nemají v registru klientských informací SOLUS záznam, mají často snazší přístup ke službám členů sdružení.

3.4.3 Výpisy ze SOLUS

Subjekt údajů má možnost na základě písemné žádosti s úředně ověřeným podpisem získat informaci o tom, zda je ve společné databázi spotřebitelů (registr FO) nebo v databázi podnikatelů a právnických osob (registr IČ) veden, jaké údaje jsou o něm vedeny a o zdroji jeho osobních údajů. Žádost o výpis je zpoplatněna[12].

3.4.4 Společnost SID

Společnost pro informační databáze (SID) zajišťuje pro sdružení SOLUS zpracování databáze spotřebitelů neplnících své smluvní závazky (registr FO) a registru podnikatelů a právnických osob neplnících své smluvní závazky (registr IČ). Tato společnost byla založena v roce 1999 a zaměřuje svoji činnost především na zpracování dat, jejich bezpečnost a na manažerské vedení projektů. Cílem společnosti je nabízet spolehlivé, dostupné, jednoduché a

rychlé služby, vycházející z potřeb klientů a poskytované s podporou nejmodernějších technologií[16].

V roce 2005 společnost ukončila přípravu projektu negativního úvěrového registru fyzických osob na Slovensku. Realizace projektu na Slovensku umožní klientům společnosti, jejichž finanční skupina působí nejen na českém trhu, využívat obdobných služeb negativního on-line registru také na slovenském trhu. Pro uživatele negativních on-line registrů znamená expanze na Slovensko další významný přínos, neboť mohou na dvou trzích využívat obdobné technické řešení. Ostrý provoz registru na Slovensku byl zahájen v druhé polovině května 2006[16].

REGISTR FO

Registr FO shromažďuje informace negativní, tedy údaje o těch klientech (spotřebitelích), kteří nemají zájem plnit své závazky, nebo se dostali do problémů se splácením poskytnutých služeb. Databáze neobsahuje žádné citlivé informace, ale pouze údaje nutné k identifikaci klienta a informaci o typu porušení povinnosti řádně splácet svůj finanční závazek. Informace o úhradě dluhu je v databázi uchovávána v rozsahu uděleného souhlasu klienta, a to po dobu 3 let.

Společnost SID pro sdružení SOLUS zajišťuje plnění zákonných požadavků (zákon č. 101/2000 Sb., v platném znění) kladených na registr FO, tj. vyhotovuje odpovědi na písemné žádosti subjektů údajů o výpis osobních údajů a zjištění zdroje osobních údajů.

Společnost SID zprovoznila on-line verzi registru FO v únoru roku 2004. Od té doby se počet dotazů do této negativní databáze neustále zvyšuje, čímž se potvrzuje důležitá role negativního registru FO, který dokáže efektivně přispět k ochraně práv členů sdružení SOLUS a zabránit předlužování klientů.

REGISTR IČ

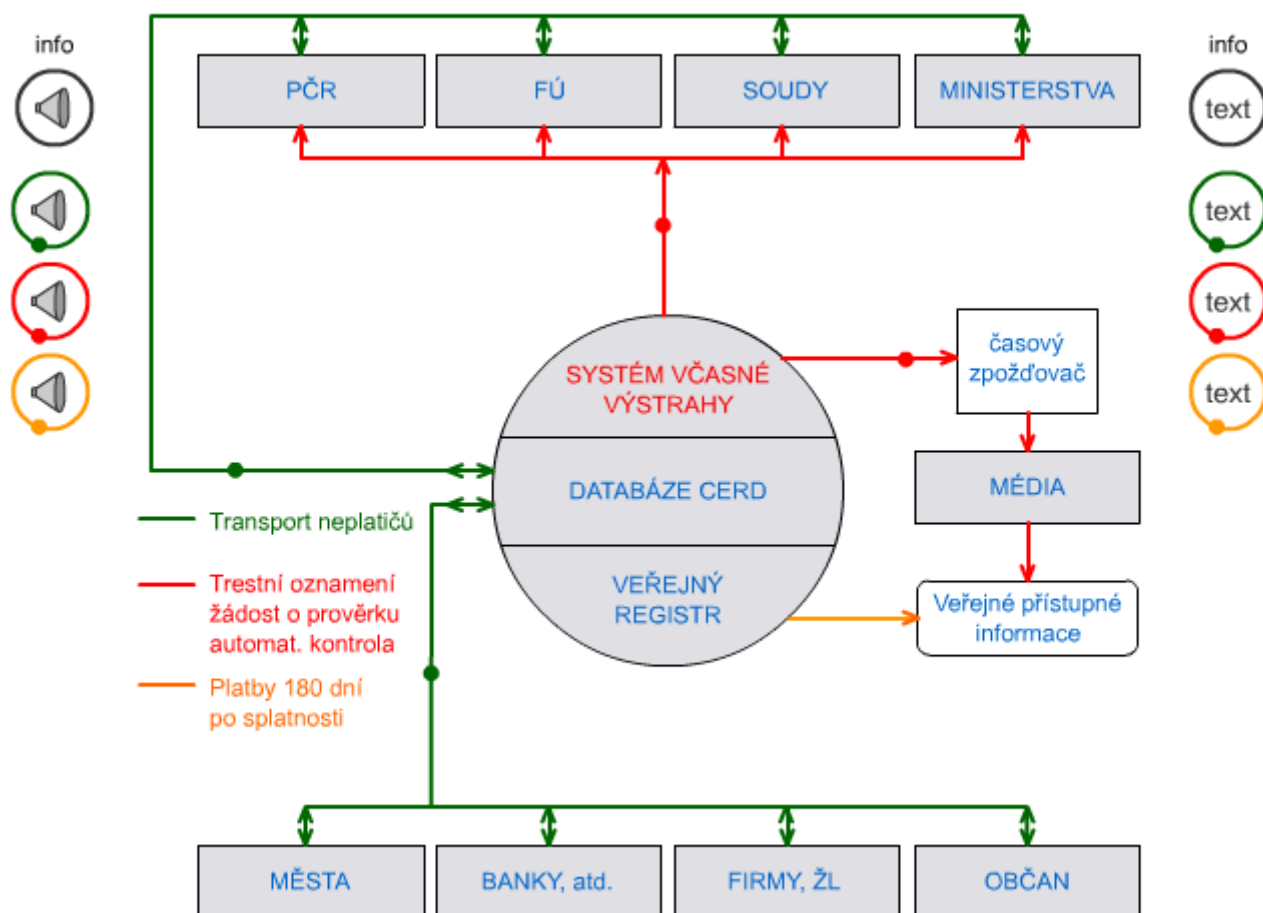
Ostrý provoz registru IČ byl zahájen v květnu 2005. Registr IČ, stejně jako registr FO, shromažďuje informace negativní, tedy údaje o těch klientech, kteří nemají zájem plnit své smluvní závazky, nebo se dostali do problémů se splácením svých finančních závazků. Databáze obsahuje pouze údaje nutné k identifikaci klienta a informaci o způsobu a rozsahu porušení povinnosti řádně splácet svůj finanční závazek. Informace o úhradě dluhu je v databázi uchovávána v rozsahu uděleného souhlasu klienta, a to po dobu 3 let.

3.5 Centrální registr dlužníků

CERD - Centrální registr dlužníků je informační systém, který umožňuje vyhledávat nesplacené závazky ekonomických subjektů registrovaných v České republice s napojením, na registry EU, USA, a dalších zemí[13].

Zprostředkovává zobrazení negativních a pozitivních údajů vedených v jednotlivých registrech, ze kterých čerpá data (tzv. zdrojové registry).

Následující obrázek znázorňuje, na jakém principu funguje CERD.

Obrázek 6: Princip fungování CERD [13]

Hlavními službami tohoto registru je vyhledávání v registru neboli přístup do registru dlužníků. Aby byl umožněn přístup do registru, musí se nejdříve provést bezplatná registrace na internetové stránce CERD (www.cerd.cz). Další velmi důležitou službou je potvrzení o bezdlužnosti. Potvrzení o bezdlužnosti je písemný doklad prokazující platební bezúhonnost v národních i nadnárodních databázích dlužníků. Pomocí výpisu zjistíte, zda-li je evidován Váš dluh vůči bankám, obchodním společnostem, úvěrovým a leasingovým společnostem nebo

státní instituci. O potvrzení může žádat jak fyzická, tak právnická osoba. V případě, že si chcete průběžně kontrolovat vlastní závazky, máte k dispozici využít službu Moje závazky.

Centrální registr dlužníků klade vysoký důraz na ochranu dat a jejich následnou zpětnou kontrolu. Monitorovací systém CMS (Cerd Monitoring System) sleduje každého uživatele připojenému k jakémukoli zdroji systému CERD.

V případě zjištění pokusu o neoprávněný průnik do systému je automaticky generován podnět administrátorovi, který na základě závažnosti podnětu může přímo automatizovaně podat podnět k trestnímu stíhání narušitele.

Po získání dalších informací, které jsou popsány v kapitole 3.8 Spolupráce jednotlivých registrů, došlo k nepříjemnému zjištění, které vypovídá o nedůvěryhodnosti CERD, proto není CERD uváděn ve srovnání s ostatními registry a je zde pouze nastíněna jeho existence.

3.6 Srovnání registrů z hlediska obecných informací

Následující tabulka obsahuje základní informace o jednotlivých registrech.

Tabulka 1: Srovnání registrů z hlediska obecných informací (Zdroj:vlastní)

Název registru	SOLUS, z.s.p.o.	BRKI	NRKI	CRÚ
Provozovatel	SOLUS, z.s.p.o.	Czech Banking Credit Bureau, a.s.	Leasing&Loan Credit Bureau	Česká národní banka
Druh	negativní	pozitivní	pozitivní	pozitivní
Soustřeďuje informace o úvěrových závazcích	spotřebitelů, podnikatelů a právnických osob	fyzických osob a živnostníků	fyzických a právnických osob	fyzických osob podnikatelů a právnických osob
Aktuální uživatelé registru	Beneficial Finance a.s., CCS Česká společnost pro platební karty a.s., CETEMLEM ČR, a.s., COFIDIS s.r.o., Československá obchodní banka, a.s., Český Triangl, a.s., eBanka, a.s., E.ON Česká republika, a.s., ESSOX s.r.o., Home Credit a.s., HVB Bank Czech Republic a.s., Profireal, a.s., Raiffeisenbank a.s., Santander Consumer	Česká spořitelna, a.s. Československá obchodní banka, a.s. GE Money Bank, a.s. HVB Bank Czech Republic, a.s. Komerční banka, a.s. Živnostenská banka, a.s. Raiffeisenbank a.s. eBanka, a.s. Hypoteční banka, a.s. Citibank a.s. Českomoravská stavební spořitelna, a.s. Stavební spořitelna	ČSOB Leasing, a.s., GE Money Auto, a.s., GE Money Multiservis, a.s., UniCredit Leasing CZ, a.s. Santander Consumer Finance a.s. ŠkoFIN s.r.o., Leasing České spořitelny, a.s., s Autoleasing, a.s. DS Leasing, a.s., D.S. Leasing Full Service, s.r.o. Renault Leasing CZ, s.r.o. Credium, a.s.	Všechny banky a pobočky zahraničních bank působící na území ČR a další osoby, stanoví-li tak zvláštní zákon.

	Finance a.s., Telefónica O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, a.s., VB Leasing CZ, spol. s r.o., VLTAVÍN leas, a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.	České spořitelny, a.s. Wüstenrot-stavební spořitelna a.s. BAWAG Bank CZ a.s. Wüstenrot hypoteční banka, a.s. Raiffeisen stavební spořitelna a.s. HYPO stavební spořitelna a.s. Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s. Volksbank CZ, a.s.	TOYOTA Financial Services Czech s.r.o. s Autoúvěr, a.s. PSA FINANCE ČESKÁ REPUBLIKA, s.r.o. UNILEASING a.s. S MORAVA Leasing, a.s. AGRO LEASING J.Hradec s.r.o. IMPULS – Leasing – AUSTRIA	
--	--	---	---	--

Další srovnání registrů podle určitých kritérií, jako je aktualizace dat, doba uchovávání dat, doba archivace, propojení registrů atd. přináší následující tabulka č.2.

Tabulka 2: Srovnání registrů podle dalších kritérií (Zdroj: vlastní)

Název registru	SOLUS, z.s.p.o.	BRKI	NRKI	CRÚ
Aktualizace dat	měsíční	měsíční	měsíční	měsíční
Doba uchovávání dat	po dobu smluvního vztahu mezi klientem a finanční institucí	po dobu smluvního vztahu mezi klientem a finanční institucí	po dobu smluvního vztahu mezi klientem a finanční institucí	po dobu smluvního vztahu mezi klientem a finanční institucí
Doba archivace dat po ukončení smluvního vztahu	3 roky	4 roky	4 roky	10 let
Propojení registrů	x	s NRKI	s BRKI	x
Společnost zajišťující zpracování databáze	SID (Společnost pro informační databáze)	CRIF	CRIF	Česká národní banka

3.7 Výhody a nevýhody registrů

Výhody z pohledu banky - registry minimalizují riziko, že:

- klient se současně zadluží u několika věřitelů více menšími úvěry, které ve svém souhrnu přesáhnou takovou částku, kterou klient nebude schopen řádně splácet,
- klient bude ke splácení současných úvěrů používat nové úvěry od jiných věřitelů,
- klient se špatnou úvěrovou minulostí u určitého věřitele bude čerpat nový úvěr u jiného věřitele, který jeho špatnou úvěrovou minulost nezná.

Registry však přinášejí výhody nejen bankám, ale i dlužníkům, a to alespoň pro ty s dobrou platební morálkou. Nejdůležitější výhody jsou možnost budovat si svoji úvěrovou historii, vyšší šanci získat úvěr a vyšší objektivita informací o žadatelích o půjčku. Dále prostřednictvím registrů:

- se urychluje proces posuzování žádostí o úvěry,
- jsou klienti s pozitivní úvěrovou historií při posuzování zvýhodněni,
- nemusí dobří klienti doplácet na neplatiče, jejichž chování může snižovat ochotu finančních institucí poskytovat úvěry,
- zvyšují konkurenceschopnost, čímž přispívají ke snižování úrokových sazeb úvěrů,
- se zlepšuje mobilita na trhu (klient není vázán na nabídku banky, kde má běžný účet a tím i historii).

Registry mají také pozitivní vliv na trh s úvěrovými produkty. Úvěrové registry totiž přinášejí nejen informace o klientech, ale jsou i zdrojem důležitých informací o trhu s úvěrovými produkty a jeho trendech (např. poslední statistiky ukázaly, že nejrychleji rostoucím typem úvěrů evidovaných v BRKI byly v roce 2006 hypotéky).

Následující obrázek znázorňuje grafické vyjádření výhod úvěrových registrů.

Obrázek 7: Graf výhod úvěrových registrů[17]

Jak vyplývá z předchozího obrázku a jak již bylo řečeno v předešlém textu za nejdůležitější výhody úvěrových registrů je možnost budovat si svoji úvěrovou historii.

Naopak nevýhodou registrů je možnost zneužití osobních údajů a chybné záznamy v registru. Může totiž dojít k určité situaci, že se vaše jméno dostane do registru, i když vy jste přesvědčeni o tom, že nic nedlužíte. *Příkladem je situace*, kdy některé banky do registru posílaly údaje o takzvaných předvyrobených kreditních kartách. Tedy kartách, které teprve čekaly na vyzvednutí klienty. A ti si je nakonec vůbec nemuseli aktivovat. Přesto bylo v bankovním registru uvedeno jejich jméno a informace, že mohou čerpat úvěr až do výše 999 miliard.

Jak je to možné?

Bankovní registr vydal pokyn, podle kterého se má u předvyrobených kreditních karet do kolonky „úvěrový rámec“ napsat dvanáct devítek. To mohlo zkomplikovat život lidem, kteří si chtěli půjčit peníze. Třeba Renata Brücknerová z Prahy měla kvůli záznamu problém se získáním hypotéky. V GE Money Bank jí odmítli hypotéku dát: byla prý předlužená[17].

Chybu v registru se však podařilo odstranit a problémy by lidem už hrozit neměly.

3.8 Spolupráce mezi jednotlivými registry

Ve třetí kapitole jsou nastíněny jednotlivé registry, které působí na území České republiky. Zde je popsán i Centrální registr dlužníků (CERD). Po dalším průzkumu a zjišťování informací jak mezi sebou registry spolupracují, byly zjištěny zajímavé skutečnosti, které vypovídají o nepříliš dobré pověsti CERD.

Jediná spolupráce mezi registry je vzájemná výměna informací mezi Bankovním a Nebankovním registrem klientských informací (BRKI a NRKI). K propojení BRKI a NRKI došlo počátkem roku 2006. Díky tomu mohou banky nahlížet do registru dlužníků leasingových a splátkových společností a naopak. Provozovatelé těchto dvou registrů se distancují od jakékoliv spolupráce právě se zmíněným CERD. Ten na svých stránkách nabízí lidem tzv. Potvrzení o bezdlužnosti (vyjde na 150 korun) umožňující zjistit svůj dluh i vůči bankám nebo úvěrovým a leasingovým společnostem.

Centrální registr dlužníků je podle tvrzení na svých webových stránkách největším národním i nadnárodním bankovním a nebankovním informačním systémem, který umožňuje vyhledávat nesplacené závazky osob a ekonomických subjektů a nabízí zájemcům možnost výpisu údajů obsažených v jednotlivých členských registrech státní správy, bankovních registrů, databází soukromých subjektů atd. Ani v tomto případě se však tato informace nezakládá na pravdě, jelikož do registrů mají přístup pouze jejich řádní uživatelé, mezi kterými CERD není.

Další zavádějící informací je ověření jednou SMS zprávou, zda se dotyčný nachází v registru dlužníků. Toto ověření nabízí společnost DEREDES (www.registr-dluzniku.cz). Cena zprávy vyjde na 99 korun a z výsledku by mělo být patrné, komu dotyčný dluží. Zástupci Bankovního a Nebankovního registru i sdružení finančních společností SOLUS upozorňují nezávisle na sobě na skutečnost, že oni informace, které jim svěří o svých klientech instituce, jež sdružují, nikomu dalšímu neposkytují. Společnost Deredes se odvolává na to, že dokonce se sdružením SOLUS naváže spolupráci. Jan Stopka, tajemník Solusu však vysvětluje: "Sdružení SOLUS bylo nuceno již v říjnu reagovat na nepravdivou zprávu provozovatele internetových stránek registr-dluzniku.cz. Ten uveřejnil, že jedná se sdružením SOLUS o zpřístupnění údajů z registru, ačkoli žádná podobná jednání neproběhla. Jakékoliv zpřístupnění údajů osobám a společnostem, které nejsou členy sdružení, není možné. Do registrů mohou nahlížet pouze členové sdružení, a to až po udělení souhlasu ze strany subjektu, na který se chtějí do registru dotázat. Jméno sdružení SOLUS je zde záměrně

zkomoleno na SOLUN, stejně jako jména ostatních klientských registrů. Rádi bychom upozornili, že informace z registru SOLUS není možné získat formou SMS.

Těmito skutečnostmi nejsou společnost DEREDES a Centrální registr dlužníků považováni za seriózní. Ještě do června 2007 byl CERD společností na vymáhání pohledávek, jak je možné zjistit z výpisu z obchodního rejstříku.

Podle provozovatelů BRKI a NRKI mají lidé možnost získat výpis na základě písemné žádosti nebo při osobní návštěvě klientského centra.

Ověření zda jste uvedeni v registru dlužníků - Dluží Vám někdo peníze? My to z něho dostaneme - jednička v ČR na vymáhání po... - Opera

Soubor Editovat Zobrazit Záložky Pomůcky Nástroje nápověda

Nový list Ověření zda jste uvedeni...

http://www.checkout.cz/?level=8

přihlásit se / log in

deredes
it financial group of the red 's
it finanční skupina the red 's

deredes s.r.o. czech republic
Sokolovská 84-86
186 00 Praha 8
infolinka: 800 888 858
tel.: +420 604 888 858
fax: +420 226 015 622
email: info-cz@deredes.eu

Pokud si chcete půjčit nebo či jen pro klid na duši, nabízíme Vám nyní možnost ověřit přes sms, zda nejste uvedeni v registru dlužníků. Toto zveřejnění by Vám patrně zkomplikovalo další život, zejména pokud byste o něm ani nevěděli, či se v něm ocitli neprávem.

Pro vyhledání a ověření odešlete SMS na číslo **9000930** ve tvaru:
občané **PRSMS R jméno a příjmení, adresa** nebo firmy **PRSMS R identifikační číslo firmy**

V několika sms obdržíte pozitivní nebo negativní výsledek vyhledávání Vašeho kontaktu v registru, v případě pozitivního výsledku i kontakt na správce databáze. Odpověď obsahuje jen údaje o nesplácených pohledávkách z titulu půjček, úhrady zboží a služeb. Bližší informace o takto zpřístupněných databázích naleznete na našich stránkách. Cena odchozí sms je 30 Kč, **příchozí sms zdarma**. Služba je určena pouze koncové zákazníkům, výpis neobsahuje informace z BRKI, NRKI a SOLUS. Technicky zajišťuje goNET. Data nemají žádnou právní relevanci.

Adresa: <http://www.checkout.cz/?level=9>

být, či nebýt, to je to, oč tu běží

<<< zpět dopředu >>>

Start Ověření zda jste uve... 9:49

Obrázek 8: Internetová stránka společnosti DEREDES

4. VÝPISY Z REGISTRŮ

Výpis z registru podává klient (fyzická osoba, fyzická osoba podnikatel či právnická osoba). Je to jediný způsob získání informací, které jsou obsažené v některém z registru. Po zjištění nepříjemných skutečností, že společnost DEREDES a Centrální registr dlužníků nabízejí nereálné služby, je zde nastíněno, jak získat výpis z registru a jaké je zpoplatnění této služby. V kapitole je dále popsáno i vlastní podání žádosti a srovnání dvou výpisu z BRKI a NRKI.

4.1 Žádost o výpis z registru

Prvním krokem k získání výpisu z registru je vyplnění písemné žádosti o výpis z registru. Formuláře pro žádost o výpis se stahují na internetových stránkách jednotlivých registrů.

Po vyplnění žádosti je nutné úřední ověření podpisu žadatele. Vyplněná žádost s úředně ověřeným podpisem se zasílá na adresu registru. Zpoplatnění této služby se u jednotlivých registrů liší.

4.2 Postup při podání žádosti o výpis z registrů a získání výpisu z registru BRKI, NRKI a sdružení SOLUS (registr FO)

Formuláře lze stáhnout a vytisknout z internetových stránek registrů. Žádosti jednotlivých registrů se liší. Ukázka těchto dokumentů je dána v příloze č.1, 2, 3 a 4. Vytisknutý formulář se vyplní údaji o klientovi a nutností je úředně ověřený podpis. Takto vyplněný formulář se zasílá na adresu sídla registru. V případě registru BRKI a NRKI lze žádost podat osobně v klientském centru a tam si ho i osobně vyzvednout.

V našem příkladě byla žádost podána u BRKI, NRKI a sdružení SOLUS (registr FO). Obdržené výpisy jsou součástí příloh. Od sdružení SOLUS nebyl získán výpis, ale pouze odpověď na žádost. O žadateli nejsou totiž vedeny údaje o jeho osobě ve společné databázi sdružení SOLUS. Výpisy z BRKI a NRKI jsou porovnány v následující kapitole 4.2.1.

4.2.1 Porovnání výpisu z BRKI a NRKI

Databáze BRKI eviduje informace o klientech bank, na rozdíl od NRKI, kde jsou údaje o klientech splátkových a leasingových společností.

Oba výpisy jsou si vzhledově podobné. Bude to nejspíš dáno tím, že došlo k propojení BRKI s NRKI, i když jsou obě databáze odděleny, mají mnoho společné. K výpisům je

přiložen průvodní list, který popisuje úvěrovou zprávu (neboli výpis). Ani tyto průvodní listy se od sebe nijak moc neliší.

Z důvodu podobnosti výpisu, budou rozebrány oba najednou. Na jejich odlišnosti bude upozorněno.

POPIS A POROVNÁNÍ VÝPISŮ

- *Osobní data* – o klientovi je uvedeno jméno, příjmení, pohlaví, rodné číslo, datum narození, místo narození, země narození, ulice, město, země. Klient má v databázi přidělený kód.
- *Kontrakty* – uvádí přehled počtu všech operací podle typu a fáze. Typy operací (splátkové, nesplátkové operace a kreditní karty) a fáze operací (žádost, odmítnuto, odvoláno, existující a ukončeno) jsou uspořádány do přehledné tabulky. Tabulky obou výpisů jsou stejné, akorát každá z nich nese jiné informace. V případě výpisu z BRKI bylo zjištěno, že klient má existující dvě operace splátkové a jednu kreditní kartu, oproti tomu výpis z NRKI uvádí jednu existující splátkovou operaci. Je to z toho důvodu, že databáze BRKI eviduje klienty bank, ale databáze NRKI obsahuje informace o klientech splátkových a leasingových společnostech.

Ted' bude pozornost věnována detailům jednotlivých operací:

- z výpisu BRKI:

- detail SPLÁTKOVÉ OPERACE – osobní úvěr, spotřební úvěr, hypoteční úvěr, investiční úvěr, provozní úvěr, leasing auta, leasing strojů a zařízení, leasing nemovitostí, exportní/importní úvěr. V našem příkladě má klient poskytnut hypoteční úvěr a osobní úvěr:

1. Hypotéka – je zde uvedena finanční instituce, kde má klient poskytnut úvěr, jaká je celková částka úvěru, počet splátek, periodicita (např. měsíční splátka), jaká je výše následující splátky, výše měsíční splátky, počet zbývajících splátek, jaká zbývá částka zbývá doplatit a datum poslední platby atd.

2. Osobní úvěr – všechny informace, které jsou uvedeny u Hypotéky, nalezneme i zde.

- detail: KARTY – kreditní karty, kreditní karty splátkové, revolvingový úvěr, úvěr na stavební spoření. V našem příkladě má klient:

1. Úvěr na stavební spoření – uveden název finanční instituce, údaje o úvěrovém rámci, výše měsíčních splátek atd.

➤ z výpisu NRKI:

- detail SPLÁTKOVÉ OPERACE – spotřební úvěr, operativní leasing, leasing – aut, strojů, zařízení a nemovitostí.

1. Spotřební úvěr – obsahuje údaje o finanční instituci, celkovou částku úvěru, počet splátek, periodicitu (měsíční splátky), výši měsíční splátky, počet zbývajících splátek, výši zbývajících splátek, datum poslední platby, typ předmětu leasingu (Osobní a užitkový automobil), hodnotu předmětu leasingu a značku automobilu (KIA) atd.

Z uvedených informací vyplývá, že podstata výpisu z BRKI a NRKI je stejná. Jediná a dost podstatná odlišnost je v tom, že databáze BRKI eviduje informace o klientech bank a databáze NRKI o klientech leasingových a splátkových informací.

4.3 Ceník služeb

4.3.1 Ceník služeb BRKI a NRKI

V případě BRKI a NRKI je možné si zvolit, zda výpis zaslat standardně nebo expresem. Standard znamená, že výpis je vyhotoven do 30 dnů od doručení žádosti (osobně či poštou). Expresem pak rozumíme, že pokud klientské centrum obdrží žádost osobně, výpis je vyhotoven na počkání. Po obdržení žádosti poštou, je výpis vyhotoven v den, kdyby byla žádost doručena a odeslán nejpozději do 24 hodin.

Následující tabulka znázorňuje zpoplatnění výpisu z registru (ceník je platný od 26.7. 2004):

Tabulka 3: Ceník služeb BRKI a NRKI (Zdroj: vlastní)

Standard (vyhotovení do 30 dnů)	vyzvednutí osobně	100,- Kč
	výpis zaslán poštou (na dobírku)	100,- Kč + poplatek za poštovné
Expres	vyzvednutí osobně (výpis na počkání)	200,- Kč (100,- Kč popl. za výpis + 100,- Kč popl. za expres)
	výpis zaslán poštou (na dobírku)	200,- Kč + poplatek za poštovné

4.3.2 Ceník služeb sdružení SOLUS

Sdružení SOLUS nabízí dvě žádosti o výpis z registru:

1. Žádost o výpis osobních údajů a o zjištění zdroje osobních údajů ze společné databáze spotřebitelů (registr FO).
2. Žádost o výpis z databáze podnikatelů a právnických osob (registr IČ).

Cena za zaslání výpisu poštou na dobírku je **135,00 Kč**. Rozpis ceny:

- ◇ 60,00 Kč poštovné a poplatek za dobírku,
- ◇ 53,50 Kč náklady na výpis,
- ◇ 21,50 Kč DPH v zákonné výši.

4.3.3 Ceník služeb CRÚ

Za vyhotovení výpisu přísluší provozovateli cena ve výši vynaložených nákladů, která činí **400,- Kč**. Výše ceny je stanovena platným Ceníkem peněžních a obchodních služeb České národní banky (dále jen „ceník“). Cena za vyhotovení výpisu se hradí platbou ve prospěch účtu provozovatele před poskytnutím služby.

4.3.4 Srovnání jednotlivých cen za výpisy z registrů

V následující tabulce č.3 lze porovnat ceny jednotlivých registrů za výpis.

Tabulka 4: Porovnání cen za výpisy z registrů (Zdroj: vlastní)

Název registru, ze kterého je získáván výpis	Cena za výpis doručený poštou (na dobírku)		Cena při výběru výpisu osobně
Bankovní registr klientských informací	Expres 200,- Kč + + poplatek za poštovné	Standard 100,- Kč + + poplatek za poštovné	100,- Kč
Nebankovní registr klientských informací	Expres 200,- Kč + + poplatek za poštovné	Standard 100,- Kč + + poplatek za poštovné	200,- Kč (za výpis 100,- Kč + za expres 100,- Kč)
Sdružení SOLUS	135,- Kč		x
Centrální registr úvěrů	400,- Kč		x

Z tabulky č.3 je zřejmé, že nejnižší částka bude zaplacená za výpis z registru sdružení SOLUS, kde cena činí 135,- Kč, oproti tomu největší částku představuje výpis z Centrálního registru úvěrů. U Bankovního a Nebankovního registru klientských informací je cena za výpis stejná. Poplatek za poštovné činí 60,- Kč.

5. VYUŽITÍ REGISTRŮ Z POHLEDU FINANČNÍCH INSTITUCÍ

Finanční instituce využívají registry pouze v případě, pokud jim klient poskytne souhlas k nahlédnutí. Klient žádající o úvěr, je finanční institucí požádán o souhlas, který jí opravňuje vyhledat v registru informace o klientovi. Je to z důvodu o ochraně osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Tento souhlas je ve formě žádosti a klient svým podpisem stvrzuje zpracování svých osobních údajů a použití rodného čísla. Pomocí rodného čísla totiž finanční instituce nahlíží do registru. Zpracování je on-line (tedy o mnoho rychlejší než oproti podání a vyřízení žádosti o výpis, který podává klient).

Jestliže klient nedá souhlas se zpracováním osobních údajů, stává se pro finanční instituci nedůvěryhodným. Naskytuje se totiž možnost vypovídající o tom, že klient s velkou pravděpodobností o sobě skrývá nepříjemné skutečnosti. Než by finanční instituce v takovém případě riskovala, žádost o úvěr klientovi předem zamítne.

Finanční instituce nahlíží např. do BRKI a NRKI, dále pak do databáze CRÚ a členové do databáze sdružení SOLUS. Ale pokud nejsou členy, nepřispívají do nich. Například Komerční banka, GE Money Bank, a.s. nebo Živnostenská banka jsou uživateli BRKI, ale mohou nahlížet i do ostatních registrů, jako je NRKI či SOLUS. Informace o klientech však poskytují pouze do BRKI.

Dále mohou například banky vytvářet vnitřní registr pro své vlastní potřeby. Např. Komerční banka používá vnitřní registr pro případ dalších obchodů, pro porušení platební disciplíny atd.

5.1 Využití registrů bankami v roce 2006

V roce 2006 banky v České republice zamítly živnostníkům a domácnostem každou desátou žádost o poskytnutí úvěru. Neuspěli lidé, u nichž bylo vysoké riziko předlužení anebo ti, kteří měli v minulosti velké potíže se splácením půjček. Vyplývá to z údajů Bankovního registru klientských informací (BRKI), v němž má záznam 4,2 miliónů Čechů[25].

Bankéři odmítli žádosti o úvěry v celkové hodnotě přesahující 18 miliard korun. Počet záznamů o kontraktech, negativních i pozitivních, vedených v BRKI se ke konci září 2006 meziročně zvýšil o 30 % na 9,4 miliónu, přičemž v něm přibylo na 300 tisíc jmen[25]. Pozitivními informacemi se rozumí například počet sledovaných uzavřených úvěrových obchodů, celková angažovanost, typy a počet úvěrových produktů či výše měsíčních splátek. Mezi negativní patří objem pohledávek a počet dní po splatnosti.

Podle statistik České národní banky velmi rychle roste zadlužení obyvatel a řada domácností má se splácením úvěrů velké problémy. Databáze BRKI eviduje 92 tisíc dlouhodobě nesplacených půjček.

Za prvních devět měsíců v roce 2006 vzrostl celkový objem úvěrů o 133 miliard korun, což je o 13 % rychlejší růst než v loňském roce za stejné období. V celkovém objemu nově sjednaných úvěrů dominují hypotéky (42 % podílu na všech úvěrech) v částce 56 miliard korun. Kontokorentní a spotřební úvěry zaznamenaly největší dynamiku[25].

V tomto roce došlo k propojení Bankovního (BRKI) a Nebankovního registru klientských informací (NRKI). NRKI využívají splátkové a leasingové firmy. Oba registry v České republice pokrývají přes 90 % půjček od bank a leasingových společností a více než polovinu trhu se spotřebitelskými úvěry. Finanční instituce, které jsou členy těchto registrů získávají dobrý přehled o tom, jak klienti splácejí své dluhy. Jestliže člověk patří mezi neplatiče, s žádostí o úvěr či jinou službu nejspíš u konkurence neuspěje.

5.2 Využití registrů bankami v roce 2007

5.2.1 Sdružení SOLUS

Ke konci roku 2007 sdružení SOLUS obsahoval informace o 582 tisíc spotřebitelích, kteří mají nebo v uplynulých třech letech měli problémy se splácením svých závazků. Služby registru využívá celkem 25 společností z různých oborů podnikání[15].

Databáze SOLUS obsahuje více než 907 tisíc záznamů o již zmiňovaných 582 tisíc spotřebitelích. Ke konci května činily pohledávky po splatnosti za dlužníky evidovanými v databázi necelých 9,5 miliard korun, ke konci roku to již bylo 11,299 miliardy korun[15].

Členské společnosti sdružení SOLUS ověřovaly v průběhu roku 2007 platební morálku svých potenciálních klientů prostřednictvím celkem 3,012 milionů dotazů. Meziročně se tak zvýšil počet dotazů o 53 % (v roce 2006 zaznamenal registr SOLUS 1,975 mil. dotazů, v roce 2005 to bylo 1,146 mil. dotazů). Nejaktivnější byly členské společnosti v listopadu 2007, kdy realizovaly více než 310 tisíc dotazů[15].

O významu a velkém přínosu negativního registru SOLUS v oblasti prevence rizika u poskytovaných služeb vypovídá tzv. „hit-rate“, tedy počet odpovědí „ano“, klient byl v databázi nalezen. Průměrná hit-rate činila v roce 2007 15,5 %, ale např. v posledních dvou měsících roku to bylo již více než 17 %. Znamená to, že každý šestý klient žádající o službu

některého z členů sdružení SOLUS měl (v posledních třech letech) nebo ještě má problémy se splácením závazků u jiného člena[15].

Roste i počet záznamů o tom, že klient svůj dluh po splatnosti uhradil. V průběhu roku 2007 tak učinilo více jak 195 tisíc dlužníků (v roce 2006 přes 95 tisíc, v roce 2005 necelých 20 tisíc).

5.2.2 Bankovní a Nebankovní registr klientských informací

Ze statistik BRKI v roce 2007 vyplývá, že lidé ve věku 30 až 44 let mají v České republice více než 54 % z celkového objemu bankovních úvěrů. Od ledna do září 2007 bylo do BRKI a NRKI uskutečněno 2,1 miliónů dotazů. Přičemž banky hledaného klienta našly ve více než 82 % případech. Uživatelé z leasingových a splátkových společností byli se svými dotazy úspěšní v 55 %[26].

Tři čtvrtiny z celkového objemu všech úvěrů evidovaných v BRKI totiž tvoří hypotéky a úvěry ze stavebního spoření. Od počátku roku 2007 přibylo do databáze BRKI 1,4 milionu záznamů o úvěrových produktech, čím se jejich počet zvýšil na celkových 11,26 milionů. Nejčastějšími typy úvěrových produktů jsou nadále osobní úvěry, jejichž počet vzrostl od ledna do září 2007 o 16,1 procent na 3,7 miliony, dále kontokorentní úvěry, jejichž počet vzrostl o 7,7 procent na 2,4 miliony, a úvěry ze stavebního spoření, jejichž počet vzrostl o 13,1 procent na 1,3 milionu záznamů[26].

Celkově banky od ledna do září letošního roku uskutečnily do BRKI 1,8 milionu dotazů, což je o 6,8 procent více než za stejné období loni. Úspěšnost nalezení klienta v registru, tzv. hit-rate, přitom činila v průměru 82,5 procent. O svou úvěrovou historii se zajímalo i stále více občanů. Od počátku roku vyřídilo klientské centrum BRKI 19,6 tisíc žádostí o výpis, což je o 11,5 procent více než ve stejném období roku 2006.

Do NRKI, který sdružuje informace o klientech zejména leasingových a splátkových společností, bylo od počátku roku 2007 uskutečněno přes 290 tisíc dotazů. Celkový finanční objem smluv registrovaných v NRKI činil ke konci září 262,1 miliard korun, přičemž celkový počet kontraktů činil 1,48 milionu[26].

Nejčastějšími typy úvěrů registrovaných v NRKI jsou účelové spotřební úvěry (52 %), finanční leasing (22 %) a splátkové kreditní karty (18 %). Od ledna do září 2007 vyřídilo klientské centrum NRKI okolo 6 tisíc žádostí o výpis z registru[26].

5.3 Informační systém Bureau Connector

Bureau Connector (dříve Credit Bureau Systém) je komplexní informační systém pro připojení finančních institucí k bankovním i nebankovním registrům (BRKI, CRÚ, SRBI, NRKI) a dalším databázím a registrům v ČR, SR (např. SSV, SOLUS). Systém je vytvořen dle technických standardů vyžadovaných provozovateli registrů a dle bankovních standardů kladených na bezpečnost a kvalitu provozu informačních systémů[20].

Systém je určen pro[20]:

- banky,
- stavební spořitelny,
- leasingové společnosti,
- splátkové společnosti,
- telekomunikační operátoři, energetiky, síťové společnosti,
- a další potenciální uživatele registrů a databází (viz výše) pro podporu řízení rizika.

Je to modulární systém, který nabízí kromě okamžité možnosti online práce s daty registrů a databází, také podporu při aktualizaci dat do registrů a další integraci dat o fyzických osobách, podnikatelích a podnicích. Významným prvkem je maximální podpora zhodnocení informací z registrů a optimalizace provozních nákladů. Podmínkou pro využívání dat z registrů a databází a jejich integrace prostřednictvím systému BC je vždy dohoda s provozovatelem registru nebo databáze.

Systém nabízí následující moduly[20]:

- Bureau Integration (BI) - komunikační rozhraní mezi finanční institucí a registry.
- Bureau Updater (BU) - podpora při aktualizaci Vašich dat do registru BRKI, SRBI, NRKI a jejich kontrola (validace) před zasláním.
- Bureau Application (BA) - intranetová aplikace (front end) pro práci s daty registru a administraci celého řešení.
- Bureau Evaluation (BE) - vyhodnocení a stanovení skóre klienta.
- Bureau Workflow - konfigurace processingu žádostí a uplatnění obchodních a cut-off pravidel.

- Bureau Cut off Report (BR) - vlastní tvorba uživatelských hodnotících reportů při využití původních a generovaných ukazatelů úvěrové zprávy z registru.
- Bureau Evaluation Designer (BED) - správa a administrace modulu BE, která Vám umožní editovat metodiku hodnocení a stanovení skóre klienta zcela nezávisle na dodavateli.

5.4 Systém sledování vazeb

Systém sledování vazeb (SSV) je unikátní nástroj pro efektivní zobrazení vztahů a vazeb mezi společnostmi, statutárními zástupci a dalšími ekonomicky aktivními subjekty (živnostníci, správcové konkurzní podstaty, apod.). SSV bylo původně vyvinuto pro úzkou skupinu bankovních institucí, které mají ze zákona povinnost sledovat ekonomicky spjaté skupiny, ale v dnešním světě informací potřebuje každá úspěšná společnost řídit svá potenciální rizika, které vznikají např. při stanovování lhůt splatnosti faktur u nových partnerů. Proto SSV integruje více než 35 informačních zdrojů a umožní Vám během několika sekund a on-line rozkrýt pozadí každého ekonomicky aktivního subjektu nejen v ČR. V databázi SSV najdete nejrozsáhlejší a nejaktuálnější data o miliónech fyzických osob a statisících právnických osob a živnostnících na trhu. Informace jsou sledovány včetně historického vývoje. Máte tak k dispozici během vteřin garantované a úplné informace o okolí[19].

V mnoha společnostech je v současné době tato oblast řešena způsoby a technologiemi nevyhovujícími a nákladnými především z hlediska času zpracování a přípravy výsledné zprávy. Data o subjektech bývají často uložena v souborech typu MS Excel a hledání vazeb je tedy velmi zdlouhavé. Výsledkem jsou nakonec textové přehledy s velkou pravděpodobností nekompletnosti a chybovosti. Dále ani sběr informací z poboček není úplně technicky vyřešen.

Hlavním přínosem SSV je automatizované mapování vazeb a propojení mezi evidovanými subjekty (podniky a osoby), včetně grafického zobrazení výsledného grafu ekonomických spjatostí. Data jsou online a většinou v reálném čase aktualizována z více než 40 veřejných i komerčních informačních zdrojů. Obsahuje informace o 515 tisíc právnických osobách a 1 727 tisíc fyzických osobách (březen 2007). SSV využívá přes 100 klientů a jako podporu při řízení jej využívá např. ČNB, ČSOB, Živnostenská banka, Raiffeisenbank a další. Výhodou je také podpora a spojení rozlehlých, geograficky vzdálených poboček při využití

hostování na internetové síti, tedy bez dodatečných nákladů na budování privátní sítě typu WAN.

System SSV je určen všem společnostem, které chtějí velice rychle a komfortně zjistit, kdo je v pozadí jejich potenciálního i stávajícího obchodního partnera. Zda není někdo z okolí, případně přímo daný subjekt v konkurzu, likvidaci, exekuci, vyrovnání, případně evidován v některé z dlužnických databází a to vše i historicky, a tím předejít pozdějšímu překvapení např. při neplnění finančních závazků. Proto je systém SSV využíván nejen ve finanční sféře, ale i ve společnostech poskytující služby, průmyslových společnostech a také ve státní správě a tajných službách. Klienty SSV jsou také politické strany a uskupení.

System SSV je možné využívat jak prostřednictvím internetového přístupu bez nutnosti členství, tak ve formě instalace do lokální sítě a nebo integrací na informační systémy. Dalším způsobem extrapolace vazeb je integrace databáze SSV s aplikací Analyst's Notebook od anglické společnosti i2. Tato aplikace nabízí velké množství analytických nástrojů pro práci s vazbami uloženými v databázi SSV a je plně zajištěna podpora tohoto produktu a jeho lokalizace do českého jazyka od společnosti Tovek. Díky vytvořenému propojení je možné oba produkty (SSV a Analyst's Notebook) používat společně pro komfortní práci s vazbami mezi společnostmi[21].

6. ČESKÉ VERSUS ZAHRANIČNÍ ÚVĚROVÉ REGISTRY

6.1 Srovnání podle studie Světové banky

Studie Světové banky, která zkoumala podmínky pro podnikání ve 175 zemích světa, přiřadila v konečném žebříčku zemí České republice celkové 52. místo. Kritizovaná byla především za přebujelou byrokracii a vysoké daňové zatížení. Kdyby však Česká republika byla Světovou bankou hodnocena jen podle hlediska kvality úvěrového prostředí, zařadila by se o třicet příček výše – na 21. místo na světě.

Světová banka na českém úvěrovém prostředí ocenila zejména propojení Bankovního a Nebankovního registru klientských informací.

Nejlepší úvěrové prostředí má podle Světové banky Velká Británie, následovaná Hongkongem, Austrálií, Německem a Malajsií. Nejhorší podmínky jsou naopak v Afghánistánu a Kambodži.

Vedle kvalitní metodiky hodnocení úvěrového prostředí má Světová banka i vlastní klasifikaci typů úvěrových registrů. Rozděluje je podle typu informací, které jsou v nich obsaženy, a podle zdrojů, z nichž tyto informace pocházejí. Za registry s nejvyšší předvídatelností budoucího vývoje považuje ty, které obsahují současně pozitivní i negativní informace a které jsou navíc sdíleny mezi subjekty z více oblastí – například mezi bankami, telekomunikačními operátory, leasingovými a splátkovými společnostmi a podobně.

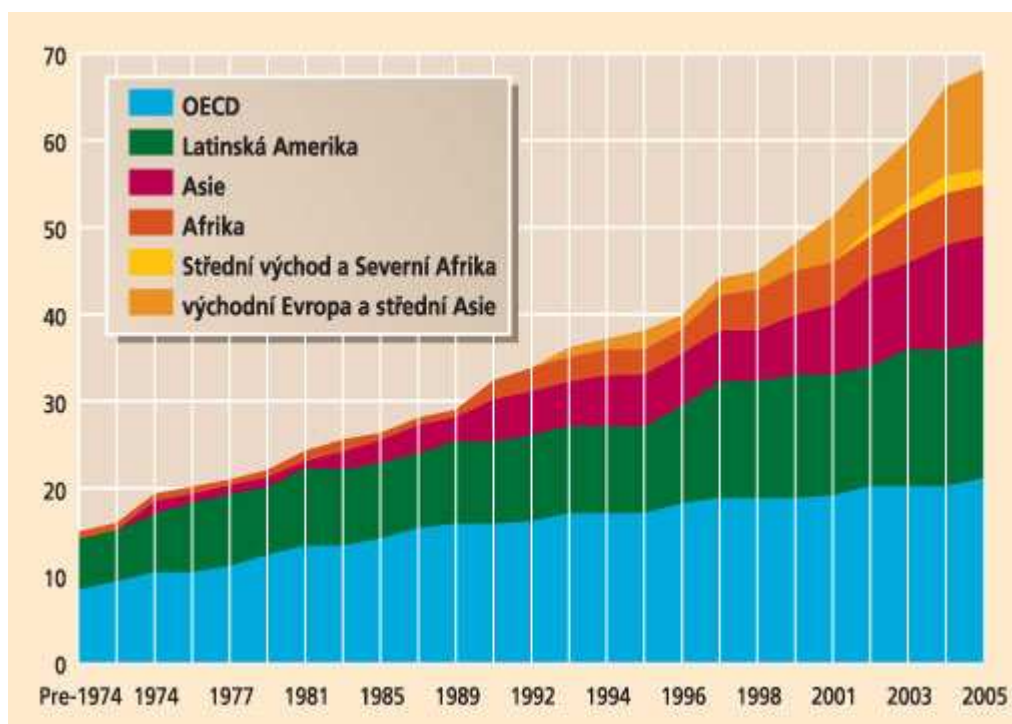
Mezi nejlépe hodnocené registry na světě patří úvěrové registry ve Spojených státech, Velké Británii nebo Itálii. Česká republika se zatím nachází mezi registry, které mají o něco nižší úroveň předvídatelnosti. S rostoucím sdílením dat mezi BRKI a NRKI a současně s plánovaným rozšířením Nebankovního registru o společnosti z dalších sektorů se však pomalu přesunuje do nejvyšší kategorie s vysokou úrovní předvídatelnosti.

Z úvěrových registrů ve všech 175 zemích, které Světová banka zkoumala, dnes celých 72 % tvoří registry se současně pozitivními i negativními informacemi, zatímco registrů s ryze negativními informacemi je jen 28 % [18].

Následující tabulka a obrázek znázorňuje typologii úvěrových registrů podle Světové banky:

Tabulka 5: Typologie úvěrových registrů podle Světové banky [18]

Zdroje informací	Typy informací	„Současně pozitivní a negativní“ (72 % zkoumaných registrů)	„Pouze negativní“ (28 % zkoumaných registrů)
„Plné“ (informace sdíleny mezi bankami, splátkovými a leasingovými společnostmi, telefonními operátory, společnostmi z oblasti utilit a podobně)		Vysoká předvídatelnost (například USA, Velká Británie, Itálie, Mexiko)	Nižší předvídatelnost (například Austrálie)
„Fragmentované“ (například sdílení informací mezi bankami a mezi leasingovými a splátkovými společnostmi v separátních registrech)		Nižší předvídatelnost (například Polsko, Česká republika)	Nejnižší předvídatelnost (například Korea, Maroko)

Obrázek 9: Graf vzniku úvěrových registrů ve světě [18]

Přestože podle Světové banky, která při svém hodnocení vycházela z činnosti a údajů registrů BRKI a NRKI, je úvěrové prostředí v České republice na velmi vysoké úrovni a v rámci střední a východní Evropy se řadí na samotný vrchol[18].

6.2 Přehled úvěrových registrů v Evropě

Úvěrový registr je standardním nástrojem v bankovníctví a finančnictví zemí EU a světa. Spočívá ve shromažďování, zpracovávání a ukládání úvěrových informací a v jejich sdílení s uživateli registru formou výpisu (=úvěrové zprávy).

Registry úvěrů fungují v řadě zemí světa již dlouhou dobu, mají různý obsah a podobu. Jsou provozovány buď na komerční bázi - v tom případě jsou informace zpracovávány komerční institucí a jsou poskytovány uživateli dobrovolně (tak fungují obvykle registry úvěrů fyzických osob, kde se soustřeďují informace o jejich úvěrovém zatížení nejen od bank, ale dalších poskytovatelů služeb, například leasingových společností) - nebo centrální bankou. Ve druhém případě jsou informace poskytovány povinně na základě zákona (tak fungují obvykle registry právnických osob a fyzických osob-podnikatelů).

Každá země má však svoje specifika a nedá se říci, že by jednotlivé informační systémy úvěrových registrů, struktura vyměňovaných informací či podmínky přístupu byly v některých dvou státech naprosto shodné.

Celosvětově se k největším provozovatelům komerčních úvěrových registrů řadí společnosti Equifax, Experian a Trans Union, které soustřeďují neuvěřitelně rozsáhlé databáze informací o klientech věřitelských subjektů finančního i nefinančního sektoru.

Úvěrové registry v Evropě jsou přehledně vyjmenovány v tabulce 7. Najdeme zde i rok vzniku.

Tabulka 6: Úvěrové registry v Evropě (Zdroj: vlastní)

ZEMĚ	ROK VZNIKU	JMÉNO
Belgie	1987	UPC-BVK
Dánsko	1971	RKI
Finsko	1961	FINSKA
Francie	neexistuje	-
Irsko	1963	ICB
Itálie	1990	CRIF
Německo	1927	SCHUFA
Nizozemí	1965	BKR
Norsko	1987	-
Portugalsko	1996	ASNEF
Rakousko	-	KSV
Ruská federace	2005	Global Payments Credit Services ¹
Řecko	neexistuje	-
Slovensko	2005	SOLUS ²

¹ Global Payments Credit Services je dále popsán v kapitole 6.2.1 Global Payments Europe.

Španělsko	1994	ASNEF
Švédsko	-	AB a UC
Švýcarsko	1945	ZEK
Turecko	-	KKB
Velká Británie	asi 1960	Equifax, Experian

6.2.1 Global Payments Europe

Společnost Global Payment Europe se zabývá poskytováním různých produktů a služeb (např. autorizace, vzájemné zúčtování a zpracování transakcí s platebními kartami, personalizaci karet, vydávání čipových karet atd.) , nejdůležitější službou je však realizace úvěrového registru.

ÚVĚROVÝ REGISTR

Ve Slovenské republice v současné době probíhá pilotní provoz úvěrového registru fyzických osob, společnost Global Payments Europe zde poskytuje technické služby sdružení SOLUS.

V České republice společnost Global Payments Europe poskytuje technické služby registru dlužníků SID/SOLUS od února 2004, kdy byl uveden do provozu první registr fyzických osob. Vzhledem k vysoké úspěšnosti tohoto projektu byl ve spolupráci GPE a SID/SOLUS v dubnu 2005 uveden do provozu druhý registr podnikatelů a právnických osob.

Hlavní výhodou registrů, kterým GPE poskytuje technické služby, je nejvyšší bezpečnost dat. Všechna citlivá osobní data jsou zakódována. GPE jako technický zpracovatel registru nemá k dispozici hesla, potřebná k dekodování dat. Tato hesla jsou uchována u jiných právních subjektů v odlišných geografických lokalitách. Díky tomuto řešení není možné zneužít přístupu k databázi registru pro získání citlivých dat.

Vlastnosti služby[22].:

- oba registry jsou přístupné on-line,
- import záznamů do registrů se provádí přes webové rozhraní importem dávky,
- zasílání e-mailového potvrzení o výsledku importu dávky,
- ukládání všech citlivých dat do registrů v zakódované podobě,
- možnost formulace různých typů dotazů,

² O úvěrovém registru SOLUS na Slovensku se lze více dozvědět v kapitole 6.2.2 Úvěrové registry Slovenska.

- vysoká rychlost - více než 99,99 % dotazů je vyřízeno během jedné vteřiny po jejich zadání.

Vyřízení dotazu na oba registry probíhá ve 4 fázích[22]:

- Po přihlášení zasílá uživatel registru dotaz do vnitřního informačního systému.
- Na základě obdržených požadavků je zadán dotaz do databáze registru a sestavena odpověď.
- Odpověď je spolu s citlivými daty zaslána do systému uživatele registru.
- Systém uživatele registru dekóduje data a zašle je v čitelné podobě na koncovou stanici (PC) do příslušného obchodního místa, odkud byl dotaz zadán.

6.2.2 Úvěrové registry Slovenska

Úvěrový registr na Slovensku je **združenie SOLUS**, který spolupracuje s českým úvěrovým registrem SOLUS. SOLUS je zájmové združenie právnických osob Slovenská republika. Bylo založeno dne 14. září 2005. SOLUS je správcem negativního klientského registru FO Slovenská republika, jehož provoz byl zahájen v květnu 2006.

Oba registry mají hodně společné. I zpracovatelem negativního klientského registru FO Slovenská republika je společnost SID Slovensko, a.s.

V České republice sdružení SOLUS spravuje registr FO a registr IČ, oproti tomu slovenský SOLUS spravuje pouze registr FO. Slovenský registr FO shromažďuje informace negativní, tedy údaje o klientech (spotřebitelích), kteří nemají zájem plnit své závazky, anebo se dostali do problémů se splácením poskytnutých služeb. Databáze obsahuje jen údaje nevyhnutelné na identifikaci klienta a informace o typu porušení povinnosti řádně splácet svůj finanční závazek. Informace o úhradě dluhu je v databázi uchovávána v rozsahu uděleného souhlasu klienta v návaznosti na charakter porušení smluvní povinnosti, a to po dobu 3 let anebo 3 měsíců.

Dále je i na Slovensku **Bankovní a Nebankovní registr**, jehož provozovatelem je Slovak Credit Bureau (SCB). SCB dodává komplexní řešení pro oblast obchodních a spotřebitelských informací, jako je řešení pro řízení úvěrových procesů a marketingových aktivit. Jediným akcionářem je italská společnost CRIF, S.p.A. I tyto registry se velmi podobají našemu BRKI a NRKI.

7. POROVNÁNÍ REGISTRU Z HLEDISKA INFORMAČNÍHO SYSTÉMU

Cílem této kapitoly bylo porovnání jednotlivých registrů z hlediska jejich informačních systémů. Bohužel z důvodu neposkytnutí požadovaných informací od Bankovního i Nebankovního registru klientských informací a sdružení SOLUS nemohlo být toto porovnání uskutečněno. I přes velkou snahu a opětovného dotazování byla obdržena stále jedna a ta samá odpověď, že tyto informace jsou veřejnosti nepřístupné. Jediný Centrální registr úvěrů poskytl materiály ke svému informačnímu systému a ty jsou zpracovány v následující kapitole.

Jediné informace, které byly obdrženy k informačnímu systému BRKI a NRKI jsou takové, že informační systém BRKI a NRKI je EURISCZECH italské společnosti CRIF S.p.A. Společnost CRIF, která na základě příslušné smluvní dokumentace zajišťuje v případě NRKI pro LLCB a v případě BRKI pro CBCB finální automatizované technické zpracování informací o klientech, které jsou poskytovány LLCB ze strany jednotlivých věřitelských subjektů, respektive CBCB ze strany jednotlivých bank. V této souvislosti je důležité zdůraznit, že byť společnost CRIF zajišťuje finální technické zpracování informací (údajů) o klientech pro LLCB i CBCB, databáze NRKI a databáze BRKI jsou dvě samostatně existující databáze a i v rámci výměny informací (údajů) mezi věřitelskými subjekty a bankami zůstávají databáze NRKI a BRKI i nadále odděleny. Pro sdružení SOLUS zajišťuje zpracování databáze registru FO a registru IČ společnost SID³.

7.1 Informační systém Centrálního registru úvěrů (CRÚ)

7.1.1 Popis informačního systému CRÚ

CRÚ je informační systém, který registruje závazky právnických osob a fyzických osob podnikatelů (tzv. klientů) vůči bankovnímu sektoru a poskytuje zpětně konsolidovanou agregovanou informaci oprávněným pracovníkům komerčních bank (viz obrázek 10).

K jednomu klientovi (tuzemskému nebo zahraničnímu) se vztahuje jeden nebo více závazků vůči jedné nebo více komerčním bankám. Z bezpečnostních důvodů jsou klientská a pohledávková část od sebe odděleny a propojení je možné jen dynamicky přes převodní můstek uchovávaný v samostatné databázi. Při statickém řezu nelze ke klientovi přiřadit jeho závazky a naopak (viz obrázek 11).

³ Společnost pro informační databáze (SID) je podrobněji popsána v kapitole 3.4.4 Společnost SID.

Každý klient je identifikován jednoznačným 12místným číselným klíčem CRU-IDK, který přiřazuje CRÚ vždy při zařazení nového klienta do aplikace. Záznam o klientovi může být teoreticky až v 38 varietách. První je tzv. CRU-záznam klienta (momentálně platný záznam klienta), dále následuje RES-záznam klienta (v CRÚ je etalonem pro české klienty) a konečně až 36 variet záznamů z komerčních bank (co banka, to vlastní názor). Jednotlivé variety se obvykle liší v adrese sídla, kontaktní adrese, právní formě, obchodním názvu a někdy dokonce i v RČ nebo IČO. Sjednocení variet se realizuje přes automatizovaný proces ztotožnění (viz obrázek 12).

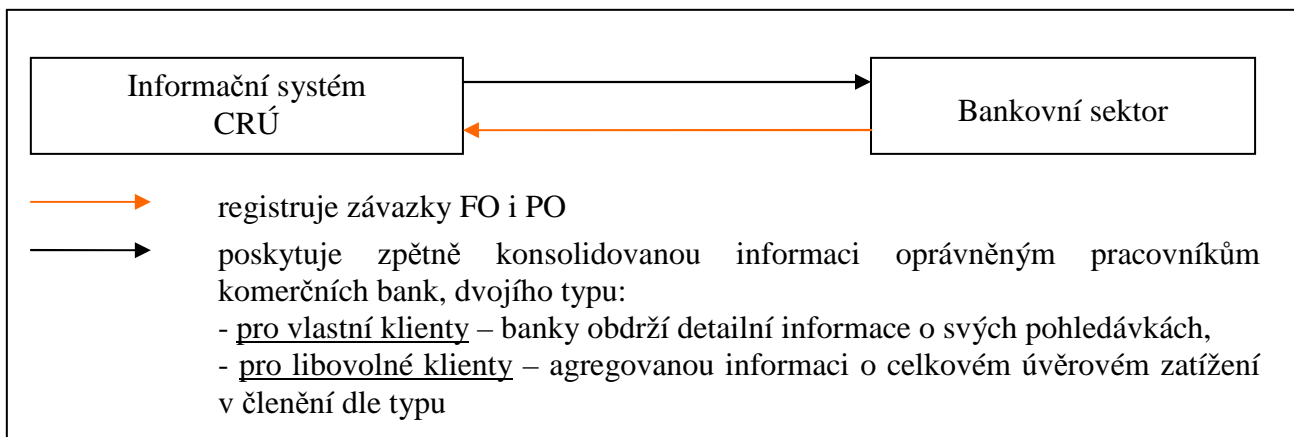
Pohledávkové záznamy obsahují identifikační část (jako je interní identifikace klienta, banky, identifikace pohledávky, která se v rámci každé banky může rozčlenit až na tři části: rámcová smlouva, objemová část a časový ukazatele a klasifikátory. Rámcová smlouva – pohledávka, objemová část - jako je celková výše nebo zůstatek, časové ukazatele (jako je datum vzniku pohledávky nebo časová platnost objemových ukazatelů) a klasifikátory (typ pohledávky, účel úvěru apod.). Pohledávkové záznamy jsou verzovány tj. během vývoje pohledávky se vytváří časová řada s pravidelným měsíčním intervalem. Splacením nebo jiným ukončením pohledávky řada končí, ale po dobu 10 let v databázi zůstává.

Zpětná informace bankám je dvojího typu. Pro vlastní klienty mohou banky obdržet detailní informace o svých pohledávkách a pro libovolného klienta agregovanou informaci o jeho celkovém úvěrovém zatížení v členění dle typu pohledávky (+ rozvaha, podrozvaha a celkem), a to za banku a za bankovní sektor.

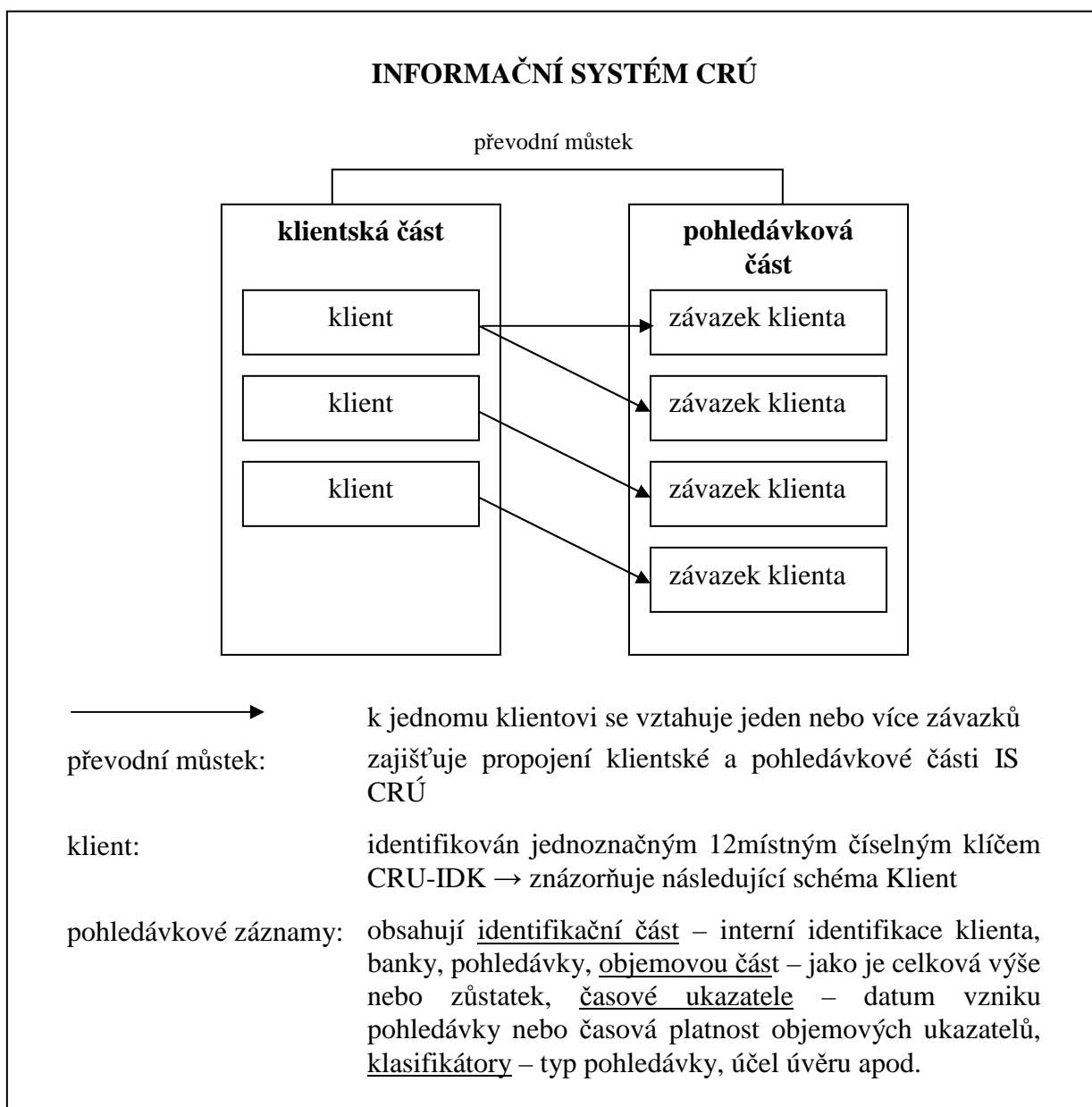
Konečně – každý klient registrovaný v CRÚ může požádat ČNB o výpis všech informací, které jsou o něm v CRÚ vedeny.

Veškeré činnosti, které se v CRÚ odehrají, jsou logovány do protokolu událostí. Interaktivně přístupné jsou události za posledních 30 dní. Prostřednictvím sestavy jsou dostupné události za poslední rok. Starší události jsou archivovány na archivačních médiích po dobu 10 let.

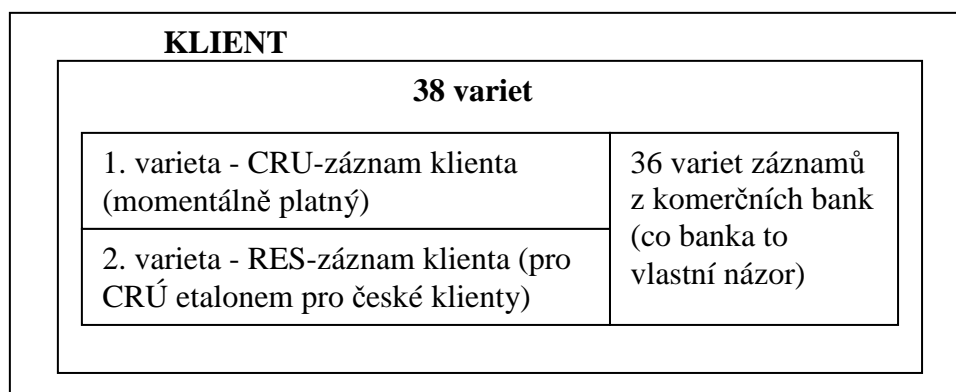
Následující schéma znázorňuje popisovanou situaci:

Obrázek 10: Schéma komunikace IS CRÚ a bankovního sektoru (Zdroj: vlastní)

Obrázek 11: Schéma IS CRÚ (Zdroj: vlastní)

Obrázek 12: Schéma Klient (Zdroj: vlastní)

7.1.2 Aktualizace informací – tři možnosti

Pravidelná měsíční aktualizace – každá banka má povinnost předat do CRÚ jednu nebo více dávek s komplexní informací k ultimu měsíce o klientech a jejich závazcích vůči dané bance. Dávky se shromažďují ve vstupní frontě a v okamžiku, kdy je množina dávek úplná, spouští se tzv. uzávěrka (obvykle 18.-22. den v následujícím měsíci). Časová řada každé pohledávky se protáhne o měsíc. Po kontrole správcem v ČNB je uzávěrka zplatněna a zpřístupněna bankám.

Dávkové opravy – pokud komerční banka dodatečně zjistí chybu nebo je na chybu upozorněna klientem nebo ČNB, případně na výzvu ke ztotožnění klienta, zašle do CRÚ dávku s opravami (klienta a/nebo pohledávek). Tyto opravy se promítnou do databáze okamžitě a uživatelé z bank, kteří se dotazovali na úvěrové zatížení klienta dotčeného opravou, obdrží avízo e-mailem, že došlo u tohoto klienta ke změně.

Interaktivní opravy klienta – oprávněný uživatel z komerční banky může prostřednictvím speciálního formuláře aktualizovat svou varietu klientského záznamu.

Pokud dojde při dávkové nebo interaktivní opravě klienta ke shodě všech variet, výsledek se přepíše do CRU-záznamu klienta a stává se momentálně platným záznamem. Kromě RES-záznamu se ostatní variety vymažou.

7.1.3 Funkce systému

CRÚ je tvořen šesti relativně samostatnými funkčními skupinami, které zajišťují:

- Dávkovou komunikaci – naplnění a průběžnou aktualizaci dat CRÚ a další dávkově zadávané operace v CRÚ. Dávkovou komunikací se obecně rozumí předávání údajů prostřednictvím dávek ve formě datových souborů.

- Interaktivní zadávání vstupů CRÚ bankou – interaktivní vkládání a aktualizace (resp. příprava pro aktualizaci) dat CRÚ, převážně prostřednictvím formulářů aplikace.
- Interaktivní dotazy uživatelů – využití CRÚ bankami získáváním informací o klientovi a/nebo pohledávce.
- Prezentaci dat CRÚ – sestavy / datové soubory určené uživatelům CRÚ.
- Interaktivní provozně-správní komunikaci s CRÚ – zajišťuje provozní zázemí pro správu CRÚ v ČNB.
- Automatizované provádění činností CRÚ - jádro systému, které propojuje všechny jeho části v jeden funkční celek (motor systému).

7.1.4 Zabezpečení systému

Zabezpečením systému se rozumí zajištění důvěrnosti, dostupnosti, integrity, nepopiratelnosti předaných dat.

Důvěrnost

Spojení z PC uživatele je vytvářeno pomocí HTTP protokolu, který je tunelovaný pomocí SSL. Jde o symetrické šifrování 128 bitovým klíčem. Při navazování SSL seance je ověřován web server proti databázi důvěryhodných certifikátů uložených v browseru. Root certifikát cacnb je předán fyzicky při návštěvě administrátora uživatelů v ČNB. Soubor s databází klientů a pohledávek z banky je před přenosem do ČNB šifrován a do archivu přijatých souborů v ČNB je ukládán šifrovaný. Záznamy o klientech a pohledávkách jsou v databázi CRÚ uloženy tak, že nelze zjistit vzájemnou vazbu mezi klientem a jeho pohledávkami. Pro autentizaci uživatelů je použit mechanismus ověření jména a hesla databázovým serverem. Heslo je k databázovému serveru přenášeno šifrovaným kanálem.

Procedury registrace uživatelů byly navrženy tak, aby vyhovovaly požadavkům zákona o digitálním podpisu a navazujících norem. Byla uplatněna zásada delegování odpovědnosti na zmocněné pracovníky bank.

Dostupnost

Dostupnost je zajištěna na standardní úrovni, která je uplatněna pro ostatní úlohy provozované v ČNB. Řada zařízení je (nebo v blízké budoucnosti bude) zdvojených – prvky DMZ, web server, aplikační server, databázový server. Data jsou on line zapisována na disky

záložního databázového serveru v záložním výpočetním středisku ČNB. Doba výpadku aplikace by neměla být delší než 24 hodin v rámci 2 po sobě následujících pracovních dnů.

Integrita a nepopiratelnost

Zajištění integrity a nepopiratelnosti předávaných dat je zajištěno použitím digitálního podpisu.

7.1.5 Způsob řešení CRÚ

CRÚ je řešen pomocí třívrstevné architektury s využitím databázového serveru Oracle9i na datové vrstvě, Oracle Internet Application Server (dále IAS) na vrstvě aplikační a WEB server Apache (je integrován v rámci IAS) na vrstvě prezentační. Formuláře jsou vyvíjeny v prostředí Oracle Developer a přeložené FMX moduly jsou provozovány pomocí Form service IAS na aplikační vrstvě. Prezentační vrstva je řešena jako Java klient, který komunikuje s prezentačním serverem vlastním protokolem, který je zapouzdřen do standardního HTTPS protokolu (browser musí podporovat HTTP v.1.1). Šifrování dávek dat probíhá na bázi certifikátů a klíčů Entrust. Procedury a funkce (business logika) jsou psány v PL/SQL.

8. ZÁVĚR

Prostřednictvím úvěrových registrů si finanční instituce vyměňují informace o důvěryhodnosti, platební morálce a bonitě klientů. Úvěrové registry jsou buď pozitivní (tzn. že soustřeďují jak negativní, tak i pozitivní informace) nebo negativní (soustřeďují pouze negativní informace). V této práci byly zmíněny čtyři hlavní registry České republiky. Na závěr jsou shrnuty jednotlivé registry a jejich hlavní přínosy.

První je Centrální registr úvěrů, který je provozovaný Českou národní bankou. Účastníky tohoto registru jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank. Databáze soustřeďuje negativní i pozitivní informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob.

Druhým registrem je Bankovní registr klientských informací. Provozovatelem BRKI je společnost Czech Banking Credit Bureau, a.s. Účastníky BRKI jsou všechny banky, které působí na českém trhu. Informační systém je EURISCZECH italské společnosti CRIF. Databáze soustřeďuje negativní i pozitivní informace o důvěryhodnosti, bonitě a platební morálce fyzických osob a živnostníků.

Třetí registr je Nebankovní registr klientských informací, jehož provozovatelem je společnost Leasing&Loan Credit Bureau, z.s.p.o. Účastníky NRKI jsou leasingové a splátkové společnosti. Databáze soustřeďuje negativní i pozitivní informace o úvěrových závazcích fyzických a právnických osob..

Poslední registr SOLUS je zájmové sdružení právnických osob. SOLUS je na ochranu leasingu, úvěrů a dalších vybraných služeb poskytovaných spotřebitelům, podnikatelům a právnickým osobám. Databáze SOLUS soustřeďuje pouze negativní informace o úvěrových závazcích fyzických a právnických osob.

Spolupráce registrů probíhá mezi Bankovním a Nebankovním registrem klientských informací. I když jsou databáze BRKI a NRKI odděleny, jsou u těchto registrů některé shodné prvky.

Úvěrové registry přinášejí výhody, ale nesou samozřejmě i určité nevýhody. Mezi hlavní výhody, které vyplývají pro banky, spočívají ve vyhnutí se rizikovým klientům. Nahlédnutím do registru mohou o potenciálním klientovi zjistit, jaká je jeho úvěrová minulost i současnost. Výhody pro klienty jsou takové, že si mohou budovat svoji úvěrovou historii a mají vyšší šanci získat úvěr. Dále pak registry mají pozitivní vliv na trh s úvěrovými

produkty. Naopak nevýhody spočívají v chybných údajích, které jsou v databázích soustředěna a hlavní obavou je zneužití osobních údajů.

Existence úvěrových registrů je důležitá. Přináší totiž výhody nejen finančním institucím, ale i klientům a s pomocí registrů můžeme sledovat trh s úvěrovými produkty. Jako všechno kolem nás, má však i své nevýhody. A ani registry nejsou v tomto směru výjimkou. Chybné údaje se však dají opravit a aby se registry vyhnuly zneužití osobních údajů, musí s těmito údaji nakládat podle zákona č. 101/200 Sb., o ochraně osobních údajů. Tyto registry ve světě působí již řadu let. S rostoucí zadlužeností domácností a firem, totiž roste obava finančních institucí, že jejich poskytnuté služby nebudou zaplacený. Pomocí těchto registrů se však mohou takovému riziku vyhnout.

Cílem práce bylo získání představy o úvěrových registrech, které působí na území České republiky, tento cíl byl splněn. Jednotlivé úvěrové registry byly popsány a srovnány na základě obecných a dalších informací. Registry byly porovnány nejen mezi sebou, ale i s ostatními světovými registry dle studie Světové banky. Z této studie vyšla Česká republika na velmi dobrém místě. Do registru nahlíží nejen finanční instituce, ale i občané, kteří mohou na základě výpisu získat informace obsažené v registru. Postup k získání výpisu byl v této práci popsán a jednotlivé žádosti a získané výpisy jsou uvedeny v přílohách. Výpis je jednotlivými registry zpoplatněn, tyto ceny se u každého z registru liší a pro jednodušší orientaci bylo vypracováno srovnání těchto cen. Tento cíl byl tedy také splněn. Využívání registrů finančními institucemi byl zaměřen pohled na statistiky z let 2006 a 2007, ze kterých se lze dozvědět, že počet dotazů do registrů se každým rokem zvyšuje. To vypovídá o tom, že registry získaly na oblibě a důvěře. I tento cíl byl v práci splněn. Posledním bodem a cílem práce bylo porovnat jednotlivé registry z hlediska jejich informačních systémů. Bohužel z důvodu neposkytnutí informací od BRKI, NRKI a sdružení SOLUS, byl popsán IS pouze Centrálního registru úvěru a nemohlo tedy dojít ke zmiňovanému srovnání.

SEZNAM LITERATURY

- [1] ŘÍHA, Petr. *Slovník počítačové informatiky, výkladový slovník pro práci informacemi*. Ostrava: Montanex, a. s., 2002. ISBN 80-7225-083-3.
- [2] KOMÁRKOVÁ, Jitka. KOPÁČKOVÁ, Hana. ŠIMONOVÁ, Stanislava. *Informační systémy a informační sítě*. 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-698-2.
- [3] KOCH, Miloš. ONDRÁK, Viktor. *Informační systémy a technologie*. 1.vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2004. ISBN 80-214-2725-6.
- [4] HRBÁČEK, Ota. NAGYOVÁ, Jana. *Marketingový plán firmy ALFA SH*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. Diplomová práce.
- [5] MOLNÁR, Zdeněk. *Moderní metody řízení informačních systémů*. Praha: Grada a.s., 1992. ISBN 80-85623-07-2.
- [6] STRAPKOVÁ, Marie. ŠIMONOVÁ, Stanislava. *Informační zdroje veřejné správy – datové registry se zaměřením na Registr daňových subjektů*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. Bakalářská práce.
- [7] ŠIMONOVÁ, Stanislava. *Informační sítě*. 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-648-6.
- [8] PETR, Pavel. *Data mining, Díl I.* 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-889-1.
- [9] *Centrální registr úvěr*, Česká národní banka [online][cit.20.01.2008]. Dostupný na WWW:<http://www.cnb.cz>>.
- [10] *CBCB, Czech Banking Credit Bureau, a.s.*, Bankovní registr klientských informací [online][cit.18.01.2008]. Dostupný na WWW:<http://www.cbcb.cz>>.
- [11] *LLCB, Leasing & Loan Credit Bureau z.s.p.o.*, Nebankovní registr klientských informací [online][cit.18.01.2007]. Dostupný na WWW:<http://www.llcb.cz>>.
- [12] *SOLUS, Zájmové sdružení právnických osob* [online][cit.25.01.2008]. Dostupný na <WWW:<<http://www.solus.cz>>.
- [13] *Centrální registr dlužníků* [online] [cit.25.01.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.registerofdebtors.com/>>.

- [14] *Finanční noviny* [online]. Ekonomický server ČTK, [cit.17.03.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.financninoviny.cz/>>.
- [15] *Zlatá koruna* [online] [cit.10.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.zlatakoruna.info/sec.php?is=490&ia=13197>>.
- [16] *Společnost pro informační databáze* [online] [cit.13.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.sid.cz>>.
- [17] *Mladá fronta dnes* [online]. Archiv článků [cit.15.03.2008]. Dostupný na WWW: <<http://archiv.newton.cz/mf/2007/08/08/c6200c93911defec37a2cbb9f2a754cb.asp>>.
- [18] *Bankovníctví* [online]. Komerční bankovníctví [cit.15.03.2008]. Dostupný na WWW: <<http://bankovnictvi.ihned.cz>>.
- [19] *Systém sledování vazeb* [online] [cit.18.04.2008]. Dostupná na WWW: <<http://www.ssv.cz>>.
- [20] *Creditinfo Solutions* [online]. Bureau Connector [cit.17.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.creditinfosolutions.com/>>.
- [21] *Creditinfo Solutions* [online]. Systém sledování vazeb [cit.18.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.creditinfosolutions.com/>>.
- [22] *Global Payments Europe* [online]. Úvěrový registr [cit.21.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.globalpaymentsinc.com/Europe/czech/about/index.html>>.
- [23] *SOLUS Slovenská republika* [online] [cit.22.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.solus.sk/>>.
- [24] *SID Slovenská republika, a. s.* [online] [cit.22.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.sidslovensko.sk/>>.
- [25] *Právo* [online]. Archiv článků [cit.15.03.2008]. Dostupný na WWW: <<http://archiv.newton.cz/pr/2006/11/10/657510b4b3506ff6042a85541a6d9ed7.asp>>.
- [26] *Zlatá koruna* [online] [cit.10.04.2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.zlatakoruna.info/sec.php?is=490&ia=12548> >.
- [27] *Architektura klient /server a třívrstvá architektura* [online] [cit.10.04.2008] Dostupný na WWW: <http://www.fit.vutbr.cz/study/courses/DSI/public/pdf/nove/10_clsrv.pdf>.

**Příloha č. 1 Žádost o výpis z Bankovního registru klientských
informací**

Žádost o výpis informací z Bankovního registru klientských informací

Identifikace žadatele:

Jméno..... Titul

Příjmení Rodné příjmení

Datum narození Rodné číslo ⁶⁾.....

Místo narození Země narození.....

Adresa trvalého bydliště : ulice..... čp

město PSČ

země.....

Telefon žadatele:.....

Pohlaví žena/muž ⁷⁾ Číslo OP/CP ⁸⁾

Obchodní název ⁹⁾ IČO

Termín předání: standard (do 30 dní)
 expres

Způsob předání: osobně
 poštou

V dne Podpis žadatele.....

V případě zaslání žádosti poštou musí být podpis úředně ověřen.

Pokud žadatel požaduje zaslat výpis na jinou adresu než je adresa trvalého bydliště, uvede kontaktní adresu na zadní stranu žádosti.

Žadatel tímto žádá o výpis informací o něm zpracovávaných v Bankovním registru klientských informací.

Žadatel podpisem této žádosti bere na vědomí, že v souladu s ustanovením § 38a odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, má právo na pořízení výpisu z Bankovního registru klientských informací, a to za úhradu věcných nákladů. Detailní informace jsou uvedeny v platném Ceníku.

Údaje ověřil Poplatek

V případě osobního předání žadatel potvrzuje, že převzal výpis osobních údajů o něm zpracovávaných v Bankovním registru klientských informací.

Dne Podpis žadatele

⁶⁾ poskytnutí rodného čísla je dobrovolné; dovoluujeme si Vás však upozornit, že rodné číslo v kombinaci s dalšími osobními údaji představuje spolehlivý identifikátor Vaší osoby v Bankovním registru klientských informací a jeho poskytnutí může usnadnit zpracování výpisu a efektivně zabránit případné nežádoucí záměně s jinou osobou

⁷⁾ nehodící se škrtněte

⁸⁾ nehodící se škrtněte

⁹⁾ vyplňte v případě žádosti podané ohledně fyzické osoby - podnikatele

**Příloha č. 2 Žádost o výpis z Nebankovního registru klientských
informací**

Žádost o výpis informací z Nebankovního registru klientských informací

Identifikace žadatele:

Křestní jméno Titul

Příjmení Rodné příjmení

Datum narození Rodné číslo ¹⁰⁾.....

Místo narození Země narození.....

Adresa trvalého bydliště : ulice..... čp.

město PSČ

země.....

Korespondenční adresa: ulice..... čp.

město PSČ

země..... Tel.¹¹⁾Pohlaví žena/muž ¹²⁾ Číslo OP/CP ¹³⁾Obchodní název ¹⁴⁾ IČOTermín předání: standard (do 30 dní) Způsob předání: osobně
 expres poštouV dne Podpis žadatele ¹⁵⁾.....

Žadatel tímto žádá o výpis informací o něm zpracovávaných v Nebankovním registru klientských informací.

Žadatel podpisem této žádosti bere na vědomí, že v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, má LLCB, z.s.p.o. právo požadovat od žadatele za poskytnutí výpisu z Nebankovního registru klientských informací přiměřenou úhradu

¹⁰ poskytnutí rodného čísla je dobrovolné; dovoluujeme si Vás však upozornit, že rodné číslo v kombinaci s dalšími osobními údaji představuje spolehlivý identifikátor Vaší osoby v Nebankovním registru klientských informací a jeho poskytnutí může usnadnit zpracování výpisu a efektivně zabránit případné nežádoucí záměně s jinou osobou

¹¹ telefonní číslo je dobrovolné, jeho poskytnutí však urychlí vyřízení případných problémů a vyřízení žádosti

¹² nehodící se škrtněte

¹³ nehodící se škrtněte

¹⁴ vyplňte v případě žádosti podané ohledně fyzické osoby - podnikatele

¹⁵ v případě zaslání žádosti poštou musí být podpis úředně ověřen

nepřevyšující náklady nezbytné na poskytnutí takového výpisu. Detailní informace jsou uvedeny v platném Ceníku.

Údaje ověřil Poplatek

.....

V případě osobního předání žadatel potvrzuje, že převzal výpis osobních údajů o něm zpracovávaných v Nebankovním registru klientských informací.

Dne

Podpis

žadatele

Prostor pro ověření podpisu:
(úředně či notářem)

.....
.....

Příloha č. 3 Žádost o výpis z Centrálního registru úvěrů

Žádost dlužníka o výpis z Centrálního registru úvěrů (CRÚ)

Část 1. Údaje o dlužníkovi, právnické osobě nebo fyzické osobě podnikateli	
Název dlužníka ¹⁾	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Sídlo (místo podnikání) - ulice a číslo popisného	<input style="width: 95%;" type="text"/>
- město vč. PSČ	<input style="width: 95%;" type="text"/>
- stát	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Identifikační číslo (IČO) ²⁾	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Evidenční číslo zahraničního dlužníka ²⁾	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Daňové identifikační číslo (DIČ)	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Příjmení a jméno žadatele ³⁾	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Rodné číslo žadatele / datum narození ⁴⁾	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Telefon žadatele	<input style="width: 95%;" type="text"/>
E-mail žadatele	<input style="width: 95%;" type="text"/>
Právní vztah osoby žadatele k dlužníkovi	☐ statutární orgán, jeho člen nebo zástupce ☒ dlužník (podnikatel - fyzická osoba)
Poznámka dlužníka	<input style="width: 95%;" type="text"/>

1) Vyplní se obchodní firma nebo název právnické osoby/obchodní firma nebo jméno a příjmení fyzické osoby podnikatele

2) IČO se vyplní u tuzemského dlužníka, u zahraničního dlužníka se uvede evidenční číslo podle jeho registrace

3) Uvede se příjmení a jméno žadatele (žadatelem je buď fyzická osoba podnikatel nebo v případě právnické osoby její statutární orgán, člen jejího statutárního orgánu nebo její zástupce)

4) Vyplňuje se pouze v případě dlužníka - fyzické osoby, která je podnikatelem; v případě nepřidělení rodného čísla se uvede datum narození

Část 2. Specifikace k žádosti o výpis	
Období, za které je výpis požadován	☒ aktuální stav ☐ za období od <input style="width: 40px;" type="text"/> do <input style="width: 40px;" type="text"/>
Výpis zašlete poštou doporučeně	☒ na adresu sídla , resp. místa podnikání dlužníka ☐ na jinou adresu – uveďte v následujících řádcích

- jméno a příjmení příjemce ⁵⁾	<input type="text"/>
- ulice a číslo popisné ⁵⁾	<input type="text"/>
- PSČ a název města ⁵⁾	<input type="text"/>
- stát ⁵⁾	<input type="text"/>

5) Vyplňuje se, pokud žadatel požaduje zaslat výpis na jinou adresu než je adresa sídla, resp. místa podnikání

V dne

<input type="text"/>
Jméno a příjmení žadatele
<input type="text"/>
Podpis žadatele ⁶⁾

6) Žadatel žádost podepíše až před ověřovatelem

Místo pro úřední ověření podpisu:

Příloha č. 4 Žádost o výpis ze sdružení SOLUS

**ŽÁDOST O VÝPIS OSOBNÍCH ÚDAJŮ A
O ZJIŠTĚNÍ ZDROJE OSOBNÍCH ÚDAJŮ
ZE SPOLEČNÉ DATABÁZE SPOTŘEBITELŮ (REGISTR FO)**

Identifikace žadatele:

Křestní jméno: Příjmení:

Rodné číslo:

Adresa pro zaslání výpisu: ulice: č.p.:

město:PSČ:

Vyplnění všech výše uvedených údajů je **nezbytné** k vyřízení Vaší žádosti.

V dne **Úředně ověřený podpis žadatele**

Žadatel tímto žádá sdružení SOLUS o výpis osobních údajů o něm zpracovávaných ve společné databázi spotřebitelů (registr FO) a o zjištění zdroje osobních údajů.

Žadatel podpisem této žádosti bere na vědomí, že v souladu s ustanovením § 12 odst. 3) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, má správce právo za poskytnutí informací požadovat přiměřenou úhradu nepřevyšující náklady nezbytné na poskytnutí informace. Podrobnější informace jsou uvedeny na www.solus.cz (ceník služeb).

Žadatel podpisem této žádosti dále bere na vědomí, že povinnost správce poskytnout informace subjektu údajů upravenou v § 12 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, může za správce plnit zpracovatel.

Poskytnutí osobních údajů v této žádosti je dobrovolné. Sdružení SOLUS bude zpracovávat tyto údaje pouze za účelem vyřízení této žádosti a bude je uchovávat po dobu tří let od doručení žádosti, nenastane-li skutečnost opravňující sdružení SOLUS ze zákona zpracovávat tyto údaje i po uplynutí uvedené lhůty.

Příloha č. 5 Výpis z Bankovního registru klientských informací

Příloha č. 6 Výpis z Nebankovního registru klientských informací